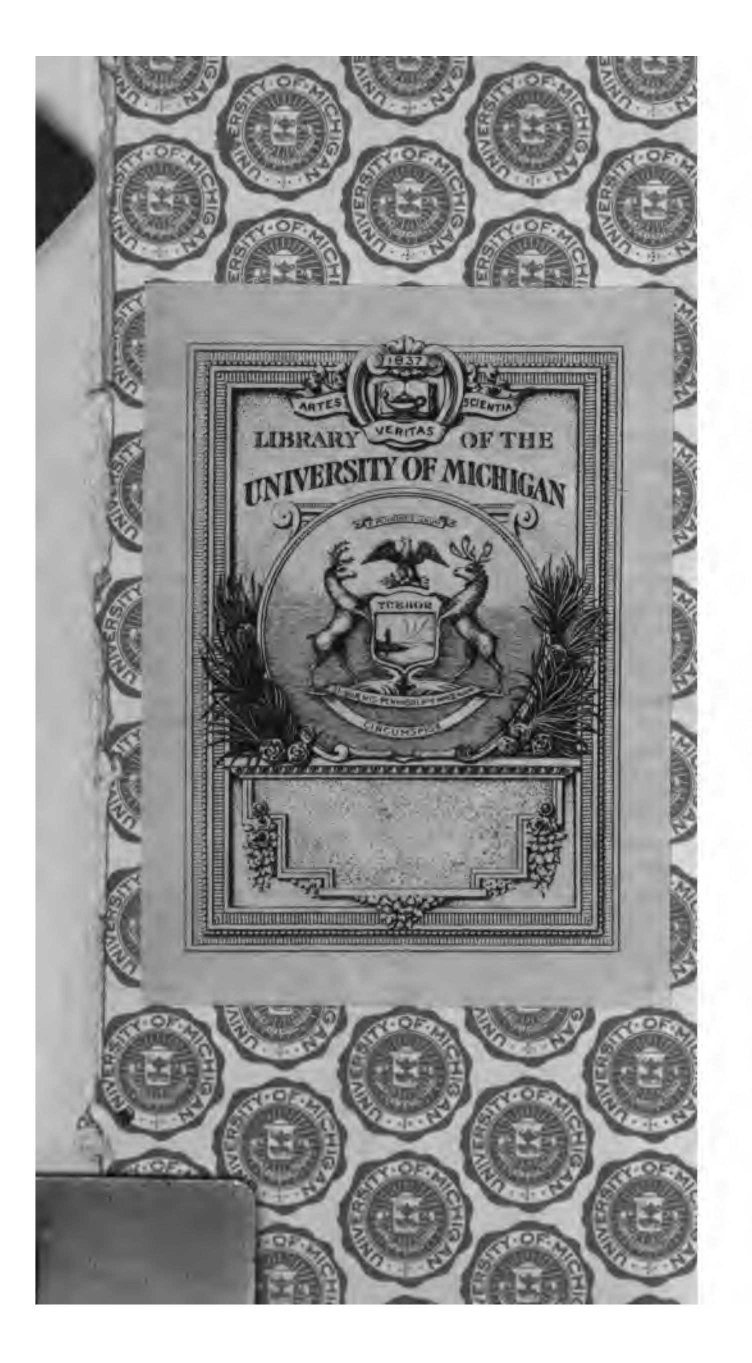
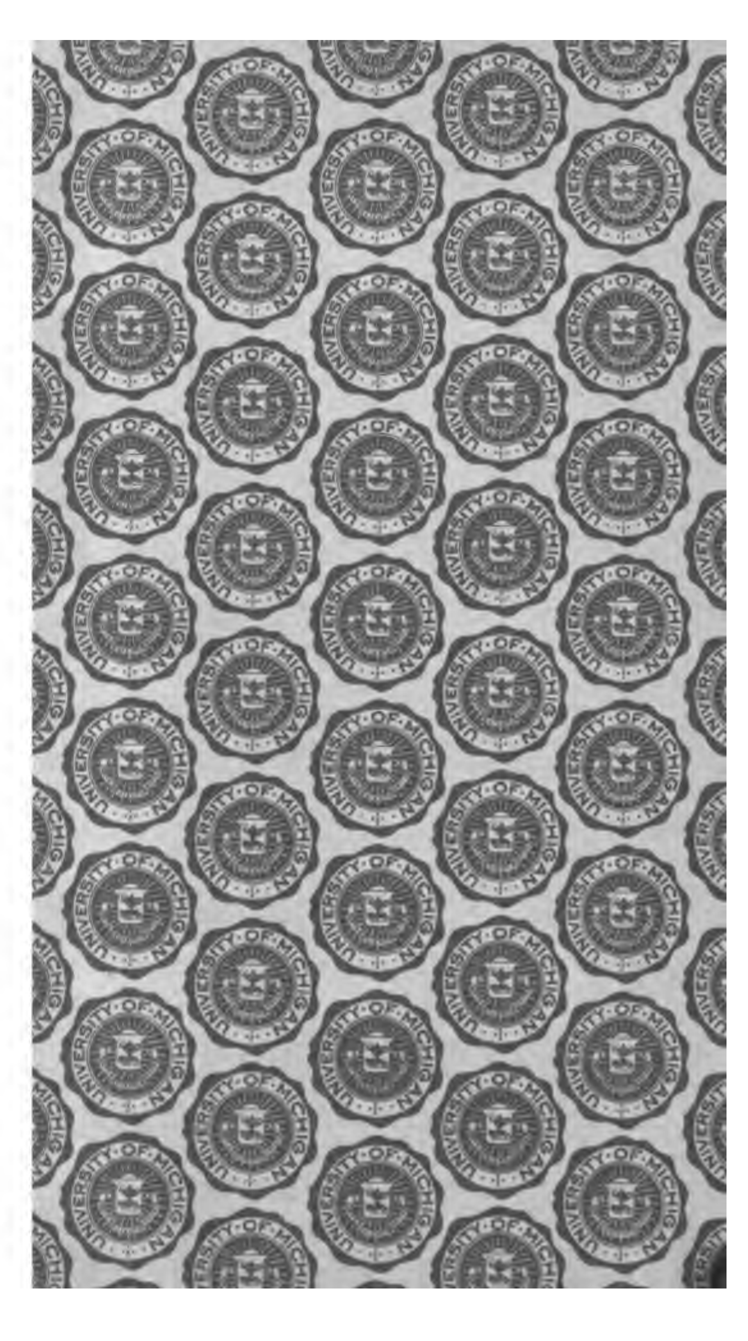

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG
KRISTIANIA · 1906 · KØBENHAVN

1837
ARTES
VERITAS
SCIENTIA
LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF MICHIGAN
TUEBOR
CIRCUMSPICE

UNIVERSITY OF MICHIGAN

EN LIDEN GUT

PETER EGGE 1869

EN LIDEN GUT

SKILDRINGER FOR UNGE OG GAMLE

MED TEGNINGER AF

J. GLØERSEN

KRISTIANIA OG KJØBENHAVN
GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

1906

Oplag 1 250 ekspl.

W. C. FABRITIUS & SØNNER A/S, KR.A.

LILLESØSTER.

Erik havde fyldt fem Aar.

Hans Hjem var et lidet Værelse og et lidet Kjøkken. Værelset vendte ud mod en Veit*). Solen fyldte Veiten bare en halv Time, men naadde aldrig ind til Erik. Faderen gik paa Arbeide, før Gutten vaagned om Morgenen, og kom ikke hjem, før han var sovnet ind borte i Sengbænken om Kvælden.

*) Veit ɔ: meget trang Gade.

En og anden Kvæld hændte det, at Gutten vaagned og mærked, at nogen klapped ham og strøg ham gjennem Haaret.

«Nei, at du vækker ham,» hørte han, at Mor sa.

«Men han er da bestandig sovnet, naar jeg kommer hjem,» svarte Far.

Erik sutred lidt og vendte sig bort og sovned straks ind igjen. Men om Morgenen ledte hans Hænder efter Faderen, idet han vaagned. Han spærred op de søvntunge Øinene og saa sig omkring.

«Hvor er Far?»

«Han er gaat for længe siden,» sa Moderen og smilte.

«Nei, han var da her netop og klapped mig.»

«Nu husker du feil, Erik. Det var igaarkvæld, at han klapped dig og strøg dig, saa du vaagned.»

«Var det igaarkvæld?« — Om lidt sa han bestemt: «Ikvæld vil jeg være oppe, til Far kommer fra Arbeide.»

«Husker du ikke, hvordan det gik sidste Gangen, du skulde være oppe, til Far kom? Du sovned der du sad.»

Erik pleied at krybe op paa en Stol og staa paa Knæ og se ud i Veiten, se ud mellem Geranierne og Kristi Blodsdraaberne i Vinduet. Han havde ingen at leke med, og Mor vilde helst ha ham inde; for da vidste hun, hvor han var, sa hun. En slig liden Tull paa lidt over fem Aar kunde komme noget til. En hørte om saa mangt og meget stygt nu for Tiden, og hun havde bare Erik, og hvordan skulde det gaa hende, om han kom i Ulykken.

Dette havde Erik hørt saa ofte, men aldrig forstaat det. Naar han skulde være inde saa meget, saa kunde han gjærne havt en liden Bror eller allerhelst en liden Søster at leke med, syntes han; men det havde han ikke. Alle Gutter og Piger, som han traf sammen med de korte Stunder, han var ude i Veiten, de havde en Bror eller en Søster. Han forstod ikke, hvorfor han ikke skulde ha en Søster, han ogsaa.

De, som løb og skreg eller slo's udenfor Vinduerne hans, de havde været inde hos ham og lekt, den ene efter den andre;

men de kom aldrig igjen, naar de havde været inde én Gang. De syntes, det var morsommere ude. Det sa de til ham. Det hjalp ikke, at han vinked til dem fra Vinduet. De kom ikke ind alligevel. Han havde engang vist frem en Kiksekule og lokket. Og da kom der En ind, og han fik Kiksekulen. Men en bitte liden Stund efter løb han ud til de andre og tog Kulen med. Erik havde havt tre Kiksekuler; men hvor meget han end tælled, saa havde han ikke mere end to igjen nu. Fra den Dag vidste han ikke noget Raad for at faa en liden Gut ind. Men saa hændte det, at En kom ind og tilbød sig at leke med ham, hvis han fik en Kiksekule. — Erik turde ikke. Og Gutten gik sin Vei. Da angred Erik svært, at han ikke havde givet væk Kiksekulen alligevel. Men nu var det for sent. Gutten var væk.

Mor stelte i Kjøkkenet, eller hun vasked Klæder baade for sig selv og for andre. Eller hun var borte fra Huset for at hente Tøi, som hun skulde vaske. Men naar hun sad inde hos ham og lapped

og stopped, fortalte hun ham om den Gang, da hun selv var liden; for hun havde selv været liden engang, sa hun, og da bode hun paa Landet, og da havde hun ikke havt det saa godt som Erik, som kunde holde til inde i en Stue og være baade tør og varm. Tidlig maatte hun hjemmefra for at gjæte, og hun saa ikke sin Mor og Far hele halve Aaret. Og hendes Brødre og Søstre, de havde ogsaa maattet bort tidlig for at gjæte.

Da tænkte Erik paa, at Mor havde ogsaa havt Bror og Søster da hun var liden. Alle Gutter og Piger havde en Bror eller en Søster; men han havde ingen. Og mer end én Gang hændte det, at han glemte at høre paa Moderens Fortællinger om den Tid, da hun var liden, bare fordi han blev siddende og spekulere over, hvorfor han ikke skulde ha en liden Søster, han ogsaa.

I et lidet Kammers ved Siden af den Stuen, som Erik og hans Mor og Far holdt til i, bode der en gammel Kone. Engang imellem smat Erik ind til hende. En Dag sa hun:

«Du faar bé Gud om at faa en liden Søster, saa har du nogen at leke med, du ogsaa, Erik.»

Moderen havde ofte snakket til ham om Gud, som bode langt oppe i Himlen etsteds, og som var stor og stærk, og som var snil mod alle snille Mennesker og gav En alt det, En bad om, naar han syntes, En skulde ha det, En bad om. Gud var nok den rette Manden at bé om en Søster, — han, som kunde gjøre alt det, han vilde, og som saa i Mørke, og som hørte, hvad Folk sa — — samme hvor langt borte de var, og som vidste, hvad alle Mennesker tænkte paa. Han skulde for længe siden ha bedt Gud om en liden Søster. Men han fik gjøre det ikvæld, naar han havde lagt sig.

— Og det gjorde Erik.

Men Morgenen efter var der ingen Søster at se alligevel Han spurgte Moderen, om ikke Lillesøster var kommet. Hun smilte bare og svarte, at hun kom nok. Han fik ha Taalmodighed.

Gutten gik og vented udover Dagen. Han krøb op paa en Stol ved Vinduet

og la Hodet bagover saa meget som han formaade for at kunne se Himlen oppe mellem Hustagene. Han vented, der skulde vise sig en liden Gløt deroppe saa pas stor, at en Engel kunde smætte ud med en liden Pige paa Ryggen. Saa vilde han skynde sig hen og aabne Døren for ham.

Men han saa ikke andet end en Kraake, som rolig fløi afsted over den Stump Himmel, som laa over Veiten.

Mor havde nok Ret. Han fik ha Taalmodighed. En slig liden Søster var det ikke sikkert, at Gud havde færdig til ham saa'n i en Fart; for der var da saa mange, som skulde ha. Men han syntes, at Gud gjærne kunde huske paa, at Erik ingen havde, og at alle andre Gutter havde en eller to før.

Erik fandt frem sine Leker. En af de to Kiksekuler skulde hun ha. Den og de andre Leker, som han syntes, han maatte gi hende, la han paa en Stol, saa hun kunde ta dem selv, straks hun kom.

En Dag gik han ud paa Gaardspladsen. Den var liden og trang. Og Trævæggene

graa og lave. Solen naade ikke længer ned end til Tagrenden. Han vidste nu, syntes han, at det nytted ikke at ligge i Sengbænken og bé stille i Mørke om en liden Søster. Han fik bé høit, og naar det var lyst. Da la nok Gud mere Mærke til ham. Han kløv op paa første Trin i Stigen. Længer op turde han ikke gaa; for Mor havde forbudt ham det. Og nu ropte han, mens han vendte Ansigtet opover:

«Kjære Gud, lad mig faa en liden Søster.»

Han tiede et Øieblik. Saa ropte han én Gang til for at være sikker:

«Kjære Gud, lad mig faa en liden Søster, er du snil.»

Da saa han to Ansigter i et Vindu oppe under Tagrenden. De lo. Han kjendte straks igjen Kinka, hun, som var saa uskikkelig, at han ikke fik Lov til at være sammen med hende. Han gik ned af Stigen. Kinka ropte:

«Øh! Hør paa 'n Gammel-Erik!»

Han kom ind til Moderen, som stod foran Vaskebaljen, og han fortalte, at

Kinka havde lét og kaldt ham Gammel-Erik, da han stod i Stigen og bad Gud om at sende ham Lillesøster. Hun strøg ham med en vaad Haand over Haaret, som næsten var saa hvidt som Bustene paa en Gris, og sa:

«Bry dig ikke noget om Kinka, du. Lillesøster kommer nok.»

«Er du aldeles sikker paa, at hun kommer da, Mor?»

«Ja, Gutten min, det er jeg aldeles sikker paa. — Det kan forresten hænde, at Gud istedetfor en liden Søster sender dig en liden Bror. Det har du vel ikke noget imod?»

Erik tænkte sig om. Han vilde allerhelst ha en liden Søster. Men en Bror var ikke værst heller. En Bror vilde kanske ikke nøie sig med den ene Kiksekulen. Kanske tog han begge. Men han behøved ikke at vise Broderen mere end den ene. Den andre kunde han gjemme i Bordskuffen, langt inde i Bordskuffen, og lægge Vedtræer ned i den, saa ikke Kulen rulled frem.

Hvergang han havde faat Lov til at leke ude i Veiten og kom ind igjen, saa han straks efter Lekerne, som han havde lagt frem til Lillesøster. Laa de urørt, vidste han sikkert, at hun endnu ikke var kommet; for de Lekerne var nok det første, hun vilde gi sig i Lag med.

En Morgen han vaagned, saa han en fremmed Kone i Stuen. Moderen og hun sad og drak Kaffe, og de prated og lo. Borte ved Døren stod noget, som saa ud som en Kasse.

«Nu er Moster Ingeborg kommet,» sa Moderen. Og nu smilte og nikked Konen. De blanke Tingestene, som hang i Ørene hendes, lo og nikked til ham, de ogsaa.

Moster Ingeborg! Det var hende, som Mor havde snakket om saa tidt. Hun bode paa Landet, dèr, hvor Mor havde bod, da hun var liden, og hvor hun havde gjætet, og hun var Søster af Mor. — Nei, saa hun slig ud! Han havde tænkt sig hende anderledes, han.

«Goddag, Erik. Jeg vilde gjærne se paa, at Englen kommer med en liden Søster til dig, jeg ogsaa.»

Gutten gjorde et Ryk, saa han blev siddende i Sengbænken. Hun var kommet for at se paa, at Søsteren kom! Var det alt spurgtes helt ude paa Landet, at Gud vilde sende ham en liden Søster. Naar Moster Ingeborg var reist hid for at se, at Englen kom med Søsteren, saa maatte der snart bli til noget alligevel da. Hun ogsaa havde kanske bedt om, at han skulde faa en liden Søster.

Moster Ingeborg fik sin Seng i Kjøkkenet, og hun blev i Huset Dag efter Dag og var saa overhændig snil mod ham. Han fik Sirup paa Brødskiven oftere nu end før.

En Dag tidlig paa Eftermiddagen bad hun ham gaa ud og leke. Moderen laa og hvilte sig paa Sengbænken og havde lukket Øinene.

Han løb ud. I Veiten var der saa stille. Ingen saa han at leke med. Derfor gik han ned paa Hjørnet ud mod den store, brede Gaden. Paa Fortauget kiksed Jens og Kristian og endnu flere. Han havde glemt sine Kuler hjemme. Men om han havde havt dem med, vilde

han ikke ha spillet; for han var saa ræd for at miste dem. Men det var Moro at se paa, at de andre turde spille bort sine.

Der kom mange Gutter udover Eftermiddagen. Men hverken Mor eller Moster kom og ropte ham ind. Han havde aldrig før faat Lov til at være saa længe ude som idag. Han blev kry over, at han kunde være lige saa længe ude som de andre. Og han blev saa modig, at han ikke bare stod stille og saa paa. Det havde han pleiet at gjøre før. Nu hopped han der han stod — og skreg. Da pegte de andre paa ham og lo. Men han blev ikke skamfuld for det idag. Han hopped endda vildere og skreg ligesaa stærkt som nogen anden og løb over Gaden, naar der kom en Hest. Det gjaldt at komme over Gaden, før Hesten naade ham! Nei slig en Dag! Og saa snille som Gutterne var; for de mente ikke noget med, at de ropte Gammel-Erik efter ham. Han hørte Gutter og Hester og Vognrammel og voksne Mænd og Koner, som om de var langt borte,

og han saa dem som gjennem en skinnende Røg. Han løb sammen med de andre ned til Havnen og ud paa Flydebroen. Og her var der Baade og Skibe og Folk og saa megen Rop og Skrig rundt omkring, at han bare blev staaende og glo. Mest mærkværdigt var det, at Folk trak Sække og Tønder op fra Skibene og ind af Dørene høit, høit oppe i Pakhusene. Slig var det ikke om Søndagene, naar han gik sammen med Far. Da var det saa stilt her som oppe i Byen.

Pludselig syntes han, at Sjøen og Pakhusene og Fjældene langt borte gik rundt, og at han selv ogsaa gik rundt. Og straks efter kjendte han, at Vand plasked ham i Ansigtet, og at han sank. Han hørte, Gutterne skreg.

Nu husked han først, at han ikke havde Lov til at gaa ned til Sjøen. Nu vidste han ogsaa, at han aldrig kom hjem til Far og Mor mere; for det havde Mor sagt ham, at Sjøen var farlig, og at det var svært vanskeligt at komme op, naar En først var faldt ned i. Nu skulde

han aldrig komme hjemme til Far og Mor mere, og han skulde ikke staa og aabne Døren, naar Englen kom med Lillesøster.

Men med ét kjendte han, at han stod paa Broen igjen. Han saa og hørte, at Gutterne lo, at Sjøen og Pakhusene og Fjældene langt borte lo og Folk i Baadene og paa Skibene. Pludselig fik han en dyvaad Klat i Hodet, saa det smald, og han dumped paa Enden. Han reiste sig og saa Huen, som Mor havde syd til ham. Dyvaad var den ligesom han selv. Vandet drypped fra hver Fingertup og fra Næsetippen og Hagetippen. Da han med Huen i Haanden rusled henover Broen, lo Vandet høit i Skoene. Det lo ligesom hvert Menneske, han mødte, og ligesom Gutterne, som fulgte ham. De var en svart Skok, som stadig vokste, jo nærmere han kom Hjemmet. Han var saa svært skamfuld og sutred og var alligevel lykkelig, endda han syntes, at hver Skorstenspibe paa de lave Træhustage ligned et stort Ris, som trued.

Da han kom hjem til Porten, stilled Gutteskokken sig udenfor Vinduerne. De vilde høre, om Erik fik Ris. Han steg ind i Stuen. Gardinerne var rullet ned, endda det var længe tilkvælds endnu og helt lyst udenfor. Men inde var det halvmørkt og saa stilt. Mosteren kom imod ham.

«Hys, vær stille, Erik. Mor din sover. — Kom, skal du se. Nu har Englen været her med en liden Søster til dig.»

Hun kunde ikke se i Halvmørket, hvor vaad han var. Han stilled sig foran Sengen og saa et bitte lidet Ansigt med store Øine, som saa op, som om de ledte efter noget i Halvmørket. Erik glemte, at han var vaad, glemte, at det ikke var blevet ham, som aabned Døren for Englen; for han blev saa glad over, at Søsteren endelig var kommet.

«Hun er fælt liden,» sa han.

«Aa, hun blir snart stor,» mente Mosteren.

«Hvad er det, hun ser op i Luften efter? — Tror du, det kan være Englen?»

«Det er kanske Englen.»

«Hun undrer sig vist over, hvor han er ble't af.»

Da gik der en stærk Frysning gjennem ham, og nu husked han, hvor vaad han var. Men samtidig kom han til at tænke paa, at kanske vilde han ikke faa Ris idag, naar Lillesøster var kommet.

«Moster, jeg faldt i Sjøen.»

«Du store Alverden! Og det siger du ikke straks!»

Hun drog ham ud i Kjøkkenet og skjændte dygtig paa ham derude; men hun bare hvisked, forat Moderen ikke skulde høre det. Og hun satte Kaffekjedlen paa og fandt frem Skifte til ham og gned hans nøgne Krop. Siden fik han Brød med Sirup paa, og hun klapped ham og sa, at han maatte ikke sige til Mor, at han havde været i Sjøen; for det vilde bare skræmme hende.

Da han et Par Timer senere laa i Sengbænken, var han saa glad og stolt, at han ikke kunde sovne straks. Alt det, han havde set og hørt idag, maatte han tænke paa. Og han var kry baade

over Søsteren og over, at han havde været i Sjøen.

Men nys før han sovned ind, tænkte han paa, at det var da rigtig godt, at han ikke blev liggende i Sjøen; for var han blevet liggende dernede, saa havde ikke Lillesøster havt nogen Bror at lege med. Og det vilde blevet leit for hende, det.

HIMLEN.

Lillemor sov næsten hele Dagen, og Erik sad ved Siden af Vuggen og vented paa, at hun skulde vaagne. Somme Gange blev han rent lei; for det var ingen Ende paa, hvor længe hun sov.

«Hvorfor sover hun bestandig, Mor?»

«Jo, hun er træt efter den lange Reisen, hun har gjort, og saa drømmer hun om Himlen, som hun kom fra.»

«Hvorfor drømmer ikke *jeg* om Himlen, naar jeg sover? — Jeg er da kommet fra Himlen, jeg ogsaa.»

«Det er saa længe, siden du var i Himlen. Du har nok glemt, hvordan det er deroppe.»

Det forstod Erik. Det var nok svært længe, siden han var deroppe . . . endda længer end siden den Søndagen han var med Mor og Far paa Landet og havde Mad med.

Naar Lillesøster vaagned, laa hun stille og saa ret op i Luften og sa ikke et Muk. Men da snakked Erik en hel Del til hende. Lidt maatte hun da forstaa, syntes han. Moderen la hende paa Fanget og vasked og stelte hende. Da stod Erik paa Skammelen tæt ved og saa paa. Moderen klapped den lille lubne, blegrøde Enden. Men da skyndte Erik sig at rope:

«Ikke Ris, Mor! — Naar hun blir stor og uskikkelig, da skal hun faa Ris!»

«Nei, *hun* faar nok ikke Ris, hun, som er saa sød og snil.»

En Dag sa Moderen, da hun stod i Kjøkkenet og kogte Klæder:

«Erik, hent lidt Ved.»

Han løb ud og krøb opover Trappen, op i andet Stokværk og ind paa Vedboden. Døren faldt igjen efter ham. Det gjorde den bestandig. Og da blev det kulmørkt derinde; for Boden havde ikke noget Vindu. Men han var godt kjendt her. Derfor gik han indover og lige bort til Vedhaugen. Den var sunket i det sidste. Før var den naad langt op paa Væggen. Han la Vedtræ paa Vedtræ paa den venstre Armen, til Børen var stor nok. Han skulde netop begi sig ud, da han fik se, at det lyste ind af en Spræk oppe paa Væggen. Saa krøb han straks opover Haugen og la Øiet ind til Sprækken, endda Vedbøren var saa tung, at han pusted og blaaste af Anstrængelse.

Han blir staaende og se ud. Han sanser ikke, at det svir i Armen under den tunge Børen, at den synker lidt efter lidt, til Vedtræerne med et Brag falder ned paa Haugen. Han bare ser ud.

Straks indenfor Sprækken var der et Tag, som skraaned nedover, tækket med røde Sten. Længere borte og langt nede

laa der en stor Plads, som skinned og lyste, saa det i Begyndelsen gjorde ondt i Øinene at se paa, og omkring den laa et stort, pent Hus med store, blanke Vinduer, som stod vidt aabne, saa de lange, hvide Gardiner vifted og svang ud i Luften.

Midt paa Pladsen var der en liden Sjø, og midt i Sjøen sprang der Vand høit op i Veiret, og det straalte i Solen. Noget rundt, som ligned en Kule eller en Ball, fløi med Vandet tilveirs og faldt ned i en liden Kurv og fløi straks op igjen og blev staaende og hoppe øverst paa Vandstraalerne, som om det tænkte paa at flyve bort over Hustaget. Men saa trilled det ned igjen. Og slig klæmte det paa. Det var kanske ikke en Kule eller en Ball, men en liden rund Fugl, som han aldrig før havde set, en Fugl, som kunde leve i Vandet, og som kunde flyve lidt uden Vinger.

Erik lo, og han ropte: «Nei! Nei!» af Forundring og Glæde.

Smaapiger hopped i Taug og havde hvide Kjoler paa, og Haaret fløi ud i Luften efter dem, naar de løb. Smaa-

gutter kasted en stor Gummiball imellem sig og ropte noget; men Erik kunde ikke høre, hvad det var; for de var for langt borte. En liden Gut sad i en Vogn, en virkelig Vogn, og kjørte med en Buk, og den var rigget ud som en Hest og havde virkelige Tømmer. Dombjælderne ringled og blinked. Paa Hornene hopped og vifted smaa, røde Dusker, mens Bukken løb rundt Sjøen. Men ingen af de store Gutterne tog Tømmerne fra ham og vilde kjøre.

Dernede var det nok Søndag, tænkte Erik. Kanske var det Søndag bestandig dernede; for alt var saa overlag fint og saa pent. Og en Pige spiste paa en Kage, og hun brød Stykker af og gav til de andre. — De var vist snille allesammen dernede.

Høner gik omkring og hakket Nebbet mod Jorden, og Hanen var midt imellem dem og sa: «Kykeliky!» I hvert Hjørne af Pladsen stod der et stort Træ, som naade høiere end til Taget, og oppe i dem sad mange Smaafugle mellem røde Bær, som vist smagte godt. Rundt omkring

paa Taget var der ogsaa Fugle. De sad saa tæt. Og alle sang og skreg og var glade ligesom Barnene. Men Hanen skreg høiest og var gladere end alle de andre.

Ud af et lidet Hus, som var fæstet oppe paa en Væg, gik der hvide, rene Fugle ud over en Stang, som stak ud af den lille Døren paa Huset. Fuglene gik ind igjen eller fløi bort og kom tilbage og satte sig paa Stangen.

Ude i Sjøen svømmed der store, hvide Fugle omkring. Han havde aldrig set slige før. Somme Gange slog de ud med de svære Vingerne, som de vilde flyve bort. Men de fløi ikke.

Lige ved Sjøen laa der en stor Hund i Græsset, og Katten laa lige ved Siden af den. De var ikke Uvenner. Mere end én Gang havde Erik set, at Katten til Værten kom susende ind af Porten med en Hund i Hælene. Men dernede laa Katten og Hunden sammen. Og Katten lurte ikke paa Fuglene. Og Hønerne var ikke rædde. Og ikke de store, hvide Fuglene heller. Og Barnene var ikke rædde Hunden.

Nu kom der vakker Sang ud af de aabne Vinduerne. Der var flere, som sang. De derinde i Huset var nok glade, de ogsaa, slig som alle Barnene og Fuglene. Og nu blev der endda lysere paa Pladsen. Bærene blev rødere, og Vandet blinked og var blankere end noget andet Vand.

Erik holdt Pusten lange Stunder af Gangen. Og saa pusted han ud igjen, tungt og hurtig. Han hørte ikke, naar han selv skreg op i Glæde.

Med ett forstod han, hvad det var, han saa.

Det var Himlen, som Mor havde fortalt ham om. Hid var det, de snille Barnene kom. Her fik de leke bestandig. Og det var Engle, som sang derinde; for derinde var de store Salene i Himlen. Porten af fine Perler saa han ikke. Men den laa vel paa en anden Kant. Tænk, om han fik se, at Gud Fader med det lange Skjæg kom ind paa Pladsen og klapped Barnene og gav dem Æbler. — Kager havde de alt. Og Leker ogsaa.

Jo, det var Himlen. Der stod Træerne med røde Bær og Godter. Og Dyrene

holdt Fred. Og alle Smaabarn var snille mod hverandre og lekte og holdt hverandre i Hænderne. Og pen Sang hørte En. Gaden var ikke af Guld; men alle Gaderne i Himlen kunde vel ikke være af Guld. Det var gildt nok, som det var. Lys var her, og mere kunde der bli, naar Gud Fader kom. Da vilde Barnene slutte Leken og ta Grene af Træerne og vifte med og synge. Fuglene havde alt begyndt. De vented Gud Fader. Hunden og Katten vilde reise sig og gaa bort til ham og slikke ham paa Haanden.

Aa, bare Gud Fader vilde komme!

Nu begyndte endnu flere Engle at synge inde i Himmelsalene. De sang sammen som i Kirken. Og nu satte Fuglene ogsaa stærkere i. Hunden løfted Snuden iveiret og stemte i med. Han sang saa godt han kunde; men det var ikke vakkert. Han forstod ikke bedre, han Stakkar. Da fløi en Masse Fugle tilveirs, saa det suste. Over hele Pladsen og i hele Luften sang Fugle alt det, de orked.

Se dèr! Der kom Gud Fader ud af Salene ud paa Trappen. — — Men Skjæg-

get var ikke langt. Kanske havde han nylig klippet det. — Han sa noget. Og alle Barnene slap sine Leker og sprang bort til ham og klapped i Hænderne og ropte. Saa glade var de. Hunden og Katten fulgte efter, og de store, hvide Fuglene i Sjøen slog med Vingerne. De havde ogsaa hørt, hvad han sa og var blevet glade. Og endda stærkere sang de inde i Salene.

Erik gled der han stod og rulled og ramled nedover Vedhaugen helt ned paa Gulvet.

«Erik! — Erik!» ropte Mor, «hvor blir du af?»

Gutten løb nedover Trappen og kom andpunsten ind i Kjøkkenet.

«Mor!» Han fik næsten ikke Mæle frem. «Mor, jeg har set ind i Himlen.»

«Hvad har du gjort, siger du?»

«Jeg har set ind i Himlen. Barna lekte, og saa kom Gud Fader frem paa Trappen. Aa, det var saa vakkert! Hunden rendte ikke efter Katten. Og Barna havde Kager og Leker.»

«Havde de det, du? — Hvor var det, du saa det?»

«Oppe paa Vedlemmen ... i Sprækken paa Væggen. Og saa . . . saa var der saa lyst der, og saa sang Englene inde i Himmelsalene . . . Og saa var der en Gut, som kjørte med en Buk . . .»

«Jasaa,» sa Mor og smilte. Hun vidste, at der var Sølvbryllup inde hos den rige Kjøbmand Lofte.

«Jeg kommer vel ogsaa i Himlen, Mor?»

«Det gjør du nok, naar du er død.»

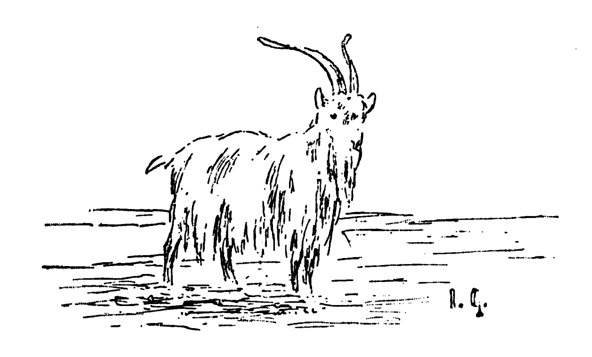
«Blir det længe, til jeg dør, Mor?»

«Det ved ingen.»

«Kommer jeg ikke i Himlen her paa Jorden da?»

Moderen smilte igjen:

«Nei, Gutten min. Her paa Jorden kommer du nok ikke i Himlen. Men er du god mod alle Mennesker og Dyr, saa faar du kanske engang imellem Lov til at se ind i Himlen.

BUKKEN.

Den Sommer Lillesøster fyldte to Aar, maatte Erik ud og gaa med hende næsten hver Dag oppe paa Lange-Løkken, naar Veiret var fint.

«Saa slipper jeg at ha hende mellem Hænderne,» sa Moderen, «og saa faar jeg udrettet noget.»

Da var han syv Aar og skulde begynde paa Skolen til Høsten.

En Eftermiddag stod han og holdt Lille-Søster i Haanden for at gaa ud med hende. Da spurgte han:

«Hvorfor skal *jeg* bestandig passe hende, Mor?»

«Fordi *du* er stor, og *hun* liden. Om nogen vil være ond mod hende, saa skal du gaa imellem. Du skal værge hende. — Den, som er stor og stærk, skal hjælpe den, som er liden og svag.»

«Gjør *du* det, «Mor?»

»Ja, jeg hjælper baade dig og Lillesøster.» — Naar hun engang blir stor, vil hun takke dig for det, du gjorde for hende, da hun var liden.»

«Hun ved ikke, at jeg har passet hende, naar hun blir stor.»

«Jeg skal nok fortælle hende det, jeg.»

Det blev Erik glad over. Lillesøster vilde nok bli gild, naar hun fik høre, hvor snil han havde været mod hende.

«Du maa hjælpe hende, naar du blir stor ogsaa,» sa Moderen; «for *du* er en Gut, og *hun* er en Pige og blir ikke saa stærk som du.»

«Kan hun ikke hjælpe sig selv, naar hun blir stor da?»

«Vi trænger alle Hjælp, selv om vi er store. Mor trænger ogsaa Hjælp, og du ved vel, hvem som hjælper hende.»

Nei, det vidste ikke Erik. Han saa ikke andet, end at Mor hjalp sig selv bestandig.

«Far hjælper Mor, naar han kommer hjem om Kvælden. Han hugger Ved for hende.»

Det havde ikke Erik betænkt.

«Hvem andre er det, som hjælper Mor?» spurgte hun. Men ikke det heller vidste Erik.

«Det gjør du, naar du passer Lillesøster.»

Saa trak Erik afsted med hende op paa Lange-Løkken, som var meget stor. Han havde ikke Lov til at gaa andre Steder; for bare dèr var Mor tryg for ham. I det ene Hjørne slog Gutterne Ball hver eneste Dag saa lang Sommeren var. Men Erik pleied at holde til i et andet Hjørne, endda han helst vilde være i Nærheden af Gutterne. Det var Moro at se, naar de løb ud fra Maalet, og en blev stukket

af Ballen. Da maatte alle de ud, som var inde. Men han likte ikke, at de saa, at han leied Lillesøster omkring. De kaldte ham Erik Barnepige eller bare Barnepika.

Humøret var daarligt idag; for det var saa langsomt, syntes han, at være alene med hende hele Eftermiddagen. Men han vidste, det hjalp ikke noget at mukke. En Dag var han kommet for tidligt hjem med hende. Mor holdt endnu paa med Vasken. Og saa maatte han afsted med Lillesøster igjen op paa Lange-Løkken.

Idag la han sig i Græsset og lod hende rugge omkring paa sine korte, runde Ben.

Han lukked Øinene halvt igjen og saa op paa Himlen. Ovenover Fjældene paa den andre Siden af Fjorden var Skyerne store, mørke Dyr. De gled afsted, som om de flød høit oppe paa stille rindende Vand, og et af dem løfted rolig paa sit mægtige Hode og speided. Et andet strakte Benene langsomt fra sig, som om det netop var vaagnet af dyb Søvn . . .

Nei, han havde nok været svært dum, han, som havde længtet efter, at Lillesøster skulde komme; for hun var ikke snil længer. Hun skreg, naar hun saa Mor, og Mor ikke havde Tid til at ha hende paa Fanget. Om hun fik alle Lerkulene, saa strakte hun Hænderne ud efter Glaskulen, som hun syntes var finere. Og saa kasted hun alle Kulerne udover Gulvet, saa de rulled ind under Sengbænken og Kommoden. En af dem var kommet aldeles bort. Der var vist et Hul i Gulvet langt inde under Kommoden. Og det Hullet var kanske saa dybt, at han aldrig fik Kulen igjen. — Nei, hun var fælt slem, var hun.

En Dag havde Mor givet ham Ris, fordi Lillesøster havde brukket istykker et Portræt. Han lod hende faa det, forat hun skulde tie stille, og saa passed han godt paa, at hun ikke skulde rive det istykker. Og saa havde hun brukket det tværs over, før han fik revet det fra hende.

Men nu var det ogsaa svært længe, siden hun kom fra Himlen. Hun havde

glemt at være snil. Og alligevel var Far og Mor saa snille mod hende; men det var, bare fordi hun var saa liden.

Der blev saa stilt omkring Erik. Han saa bortover Løkken. — Hvor var Lillesøster? — Han fór op. Nei han saa hende ikke. Han snurred rundt og blev hed over hele Kroppen.

Dèr, langt borte, lige ved Abraham sad hun. Men Abraham var en stor Buk med langt Skjæg og lange Horn. Han gik tjoret paa Løkken, og alle vidste, at han var saa fæl til at stange, fordi Gutterne havde ærtet ham saa mangen Gang.

Erik afsted, og Hjærtet banked helt oppe i Halsen paa ham, mens han tænkte:

«Aa, Abraham, Abraham, hvis du vil la være at stange bare denne ene Gangen, saa skal du faa en Brødskive af mig engang, naar jeg har en med.»

Han stansed, da han kom saa pas nær Bukken, som Tjor-Rebet var langt. Han sutred og smaatramped der han stod og turde ikke gaa nærmere. Men Abraham gik rolig og værdig omkring og rykked

Græs i sig og snused og roded med sin Mule i Jorden. Han ikke engang skeled bort paa Gutten.

Erik rev op nogen Blomster, strakte dem frem og sa saa sødt og blidt, han kunde:

«Lillesøster, se her, du, hvad *jeg* har! Det er pene Blomster, det! — Kom, skal du faa dem!»

Men hun bare saa op og lo, hun, og viste frem de smaa, hvide Tænderne og blev siddende saa tyk og tilfreds. Hun syntes vist, det var meget morsommere at være sammen med Bukken end med ham. Da graat Erik og sa:

«Det er fine Blomster, det! — Kom saa, Lillesøster mi, saa skal du faa dem.»

Men nu saa hun ikke op engang. Hun havde penere Blomster der hun sad.

«Du skal faa alle dem, jeg har. Og Kiksekulerne ogsaa,» graat han høit. «Vil du komme!» ropte han sint. Men hun lod, som hun ikke hørte det. «Aa, hvor du er styg! Men jeg skal sige det til Mor, jeg. Og saa faar du Ris, ligesom du saa, at jeg fik, da du brak istykker Portrættet.»

Et Øieblik efter skreg han:

«Du ved nok ikke, hvor ondt det gjør at faa Ris, du!»

Gutten tiede en liden Stund. Da saa han, at Bukken vendte Ryggen til ham, og da listed han sig paa Tæerne bort til Lillesøster, tog hende i ett Ryk under begge Armene for at hale afsted med hende. Men straks satte hun i et Brøl, som om han havde klepet hende. Bukken kasted Hodet iveiret, saa Hornene stak høit op i Luften og trued, og det lange Skjæg vifted. Da slap han Lillesøster, gav et Brøl, han ogsaa, og løb, som om han hvert Øieblik vented, at Bukken skulde sætte sine Horn ind i Ryggen paa ham. Han følte Rædslen som et Sting gjennem hele Kroppen, mens han løb. Og han stansed først langt borte paa Løkken. — Men da han vendte sig, stod Bukken og aad saa rolig og trivelig, som om han ikke havde lagt Mærke hverken til Erik eller Lillesøster.

Gutten blev staaende for at hente igjen Pusten. Og han saa sig omkring efter Hjælp. Gutterne, som slog Ball, var saa langt borte. Han turde ikke gaa fra hende.

Da husked han det, som Mor havde sagt. — Naar nogen vilde gjøre Lillesøster ondt, da skulde han gaa imellem; for han var stor og stærk. Han skulde værge hende.

Han blev staaende stille og stiv som et Lys. Han randt fuld af noget, som han aldrig før havde kjendt. Han blev baade saa glad og angst. Men den Glæden og den Angsten var saa ny og forunderlig. Han skalv. Hjærtet og Øinene blev store. Taarer randt stille. Blodet banked, og Næverne knytted sig.

Han gik frem mod Bukken uden at nøle et Øieblik. Det kunde vel ikke gjøre mere ondt at bli stanget end at faa Ris.

Han stilled sig mellem Lillesøster og Bukken. Naar Abraham vilde springe løs paa hende, da skulde de haarde Hornene træffe bare ham. Han saa ret frem for sig ud i Luften. Han syntes, at det, han stod paa, rulled, og at Himlen over ham vugged. Solskin var der ikke længer. — Kanske blev dette endnu værre end at faa Ris.

Og pludselig husked han det, han vidste om Smærte og om Blod og om Død.

«Kanske skal jeg dø nu,» tænkte han.

Hop! — I et Glimt saa han, at den grønne Græsvolden og Himlen og Husene langt borte og Veien og Lillesøster blev strød udover.

Om lidt mærked han, at han laa paa Løkken. Bukken tygged raskt med den spidse Snuden. Skjægget gik i stadige Ryk efter Snuden nede i Græsset. Gutten kjendte ingen Angst længer. Han saa med en Slags Ærefrygt paa den rolige, skjæggede Fyr, som havde kastet ham bortover Løkken saa let og frit, som han sa: «Bæ-æ.»

Nu fik han Øie paa Lillesøster langt borte. Hun rulled afsted som en Ball. Men Veien syntes han laa paa en anden Side af Løkken, end den skulde ligge. Og det gjorde Husene ogsaa. Det var altsammen blevet flyttet.

«Du gik vist fire Ganger rundt i Luften,» hørte han, at en Stemme sa. Han saa et Par nøgne, skidne Ben tæt ind paa sig. Han saa opover Benene, høiere og

høiere opover, forbi Maven og Brystet, til han fik se det fregnede Ansigtet paa «Bakern», en af Gutterne fra Veiten. Erik sa ikke et Muk. Han havde alt glemt, hvad det var Gutten havde sagt.

«Slog du dig?»

«Ja.»

«Jeg skal springe hjem og sige det til Mor din, jeg.»

«Bakern» la paa Sprang. Og Erik blev liggende igjen.

«Slig er det altsaa at bli stanget,» tænkte han. Han reiste sig; men da gjorde det ondt i Ryggen og Hoften. Han gik alligevel efter Lillesøster. Men hele Jorden rulled under ham, saa han Gang paa Gang holdt paa at trille.

Kanske var det bedst at sætte sig lidt. Saa kanske det slutted med at gjøre ondt i Ryggen og Hoften. — Bukken havde nok trod, at han var en af de Gutterne, som havde ærtet ham. Bukken havde nok taget feil.

Erik la Ansigtet ned i Græsset og graat; for det gjorde saa ondt i Ryggen, og det

var saa sørgeligt, at Bukken skulde ha taget saa skammelig feil.

Længe laa han slig og graat stilt. Han ønsked, at Lillesøster maatte vokse fort og bli stor; for hun vilde faa mere Forstand, naar hun blev større, havde Mor sagt.

Han kjendte en liden lubben Næve paa Halsen sin. Og før han løfted Ansigtet, vidste han, at det var Lillesøster. Hun lo og strakte Næven frem mod ham. Ud af den stak der nogen krøllede Blomster. Og nu lo hun igjen, og han forstod, at det var ham, som skulde ha dem. Han tog dem ogsaa og trak Lillesøster ned til sig og klapped og kyssed hende og sa med en Stemme, som endnu var lidt grumset efter Graaden:

«Ja, nu saa du, hvordan det gik, fordi du var uskikkelig. — Naar du blir stor, maa du bli glad i mig og takke mig for, at jeg værged dig. Det var akkurat din Skyld, at jeg blev stanget.»

Han reiste sig, tog Haanden til Lillesøster og rusled hjemover. Han hinked lidt, fordi hvert Skridt gjorde ondt i Ryggen.

Da han nærmed sig Hjørnet af Veiten, saa han en Flok Unger dèr. Det var baade Kinka og Martin og Hans og Harald Haarfagre, som somme kaldte for «Jenta,» fordi han havde saa langt Haar. «Bakern» stod og fortalte og fægted ivrig med begge Hænder. Han var ikke kommet længer endnu.

Erik hinked lidt mere, da han fik Øie paa dem. Han vilde, de tydelig skulde se, at han havde været ikast med den store, stærke Bukken. En af dem spurgte:

«Gik du fire Ganger rundt?»

«Ja.»

«Fire Ganger! -- Næ-æi!» ropte de i Kor. Erik blev kry og bøied sig, saa han stod lidt mere kroget, end han behøved.

«Jeg kom ned paa Ryggen!»

«Næ-æi!» ropte de igjen og planted sig tæt omkring ham og satte sine Ansigter lige ind paa hans.

«Bukken vilde stange Søster mi. Og saa gik jeg imellem.»

«Gik du imellem! — Er du gæln da, Gut.»

Et Vindu blev slaat op, og en gammel Kone med et bitte lidet Ansigt, Bedstemor

Dahl, stak Hodet ud for at høre, hvad som stod paa. En liden Pige sprang ind til sin Mor for at fortælle det, som var hændt, og Moderen kom ud sammen med den lille Pige.

Erik blev staaende. Han maatte fortælle nøiagtig, hvordan det hele var gaat til. Saasnart han var færdig, maatte han begynde paa igjen; for imidlertid var der kommet nye Folk til, som vilde ha Greie paa Begivenheden.

En Mand ropte ned ifra et Vindu:

«Hvad er det for noget?»

Og Harald Haarfagre ropte hele Historien op til ham, saa de, som sad inde i Stuerne, kunde høre det, og flere kom ud, baade voksne og Barn, for at spørge sig for.

«Den stygge Abraham skulde holdes indestængt,» mente en Kone, og de andre Koner var straks enige i det.

Øinene paa Erik lyste; for han var lykkelig. Der kom Taarer i dem; for endnu gjorde det lidt ondt i Ryggen og Hoften. Aldrig havde Folk været saa snille og venlige mod ham som nu. De

lukkede Vinduer lyste og blinked af Forundring og Venlighed. Men de aabne stak der forundrede og venlige Ansigter ud af. — Nu vilde Gutterne kanske slutte med at kalde ham Barnepika!

«Han gik imellem Søsteren og Abraham! — Det var Gut, det!»

Bødtkeren langt nede i Veiten kom løbende opover i Trætøfler, og Tøflerne larmed mod Brolægningen i den trange Veit. Et Øieblik holdt han paa at miste en af dem, men redded den itide. Vinduerne, han løb forbi, sloges op; for Folk undred sig over, hvorfor Bødtkeren løb saa vildt. Og alle de, som stak Hodet ud, fik Øie paa Menneskeklumpen oppe paa Hjørnet. Og den maatte de opover og se paa; for naturligvis maatte noget være hændt . . . kanske en Ulykke.

Endelig rusled Erik videre for at komme hjem, og nu hinked han værre end før og var blevet endda mere kroget.

«Hurræ-æ!» skreg Gutterne og fulgte med. Alle Vinduer var fulde i begge Stokværk hele Veiten nedover, og fra alle Vinduer blev der kastet Spørgsmaal

ned, og op til alle Vinduer blev der kastet Svar.

Erik saa, at Mor kom imod ham. Han retted sig lidt, forat hun ikke skulde bli altfor forskrækket. Han saa stolt paa hende.

Hun tog Haanden hans og ledte ham ind og klædte ham af og la ham iseng og gav ham mange gode Ord, mens hun søgte efter gule og blaa Mærker paa hans Krop.

«Det er vist ikke saa farligt,» sa hun, da hun havde undersøgt ham. «Men du kan bli liggende idag.»

Og saa fik han en tyk Skive Brød med Sirup paa, og hun satte sig ind hos ham og stopped Strømper og Uldskjorter.

Men længe hørte han ude i Veiten Larm af Gutter og Piger og voksne Folk, som snakked om ham og Abraham.

Men Erik var stille og lykkelig, og han tænkte paa, at slig Moro kunde han ha havt for længe siden, hvis han før var blevet stanget af den fæle Bukken.

HJEMMEFRA.

En Eftermiddag i Juli tripped Erik rapt efter en Vogn, som var læsset med tomme Mælkekagger. Han var otte Aar gammel og havde sin første Sommerferie nu. I fjorten Dage skulde han bo paa Gaarden, Kleppen, som leverte en liden Kagge Mælk og en bitte liden Kagge Fløde hver Uge til hans Mor og til Konen, som bode ovenpaa.

En Kagge ɔ: en Trækop af Form omtrent som en Tønde, men meget mindre.

Sønnen paa Kleppen, Isak, gik med lange Skridt efter Vognen, som Hesten sled paa opover de bratte Bakker. De havde to Mil at fare, før de naade frem til Kleppen. Hesten var ung og hidsig efter at komme hjem og desuden stor og stærk. Den brød sig hverken om Hede eller Sved, lod det til. Isak var ung, han ogsaa, og hidsig efter at komme hjem og desuden stor og stærk og brød sig ikke om Hede og Sved, han heller; for han jog paa, selv naar Bakken var som brattest. Saa Erik maatte lægge Godviljen til for at følge med. Han blaaste og stønned af Farten og Varmen.

Da Vognen endnu stod udenfor Porten hjemme i Veiten, og Mor satte Sendingskurven og den lille Tinen med hans Hverdagsklæder og et Skjortebytte op paa Lasset, da havde Erik været lidt fortumlet; for han gik i Søndagsklæderne, endda det var Hverdag, og han vidste, hvad der var i Sendingskurven. Han havde sendt Isak et Øiekast for at se,

---

Sendingskurv ɔ: en Kurv med Madvarer, som Gjæsten bringer med.

om han skjønte, at den Kurven skulde han og hans Mor ha, og for at se, om han blev glad. Men Isak forstod nok ikke, at den var fuld af Poser med Kaffe og Gryn og Sukker; for han havde rebet den fast mellem Mælkekaggerne uden at sige et Muk og uden at vise hverken Glæde eller Forundring. Rundt omkring stod der Smaagutter og Smaajenter fra Veiten og saa paa Afreisen. Mor bad ham være snil Gut og ta sig ivare, saa han ikke kom i Ulykken. Isak var alvorlig som bestandig. Hans Haar tætklippet undtagen fremme i Panden, hvor det var langt, og denne Hanekam laa nede i Øinene, mens han rebed Lasset. Han smækked paa Hesten, da han var færdig, men bad ikke Erik sidde paa. Men det havde Erik netop glædet sig saa til; for det var det morsomste, han vidste, at kjøre. Han vilde bli Vognmand, naar han blev stor. Og for Kameraterne havde han skrydt af, at han skulde kjøre to hele Mil idag.

Udenfor Byen begyndte Bakkerne, og da var der slet ingen Mening i at sidde

paa. Det vidste Erik godt; for da var det tungt nok for Hesten alligevel. Men heller ikke da de kom op for Bakkerne, sa Isak, at han skulde sidde paa, endda Erik var træt og rød og sved af Varmen og Farten opover de lange Bakker. Isak sa slet ingen Ting. Han saa ret ud for sig, og Gutten turde ikke snakke til ham. To Ganger havde han set hans Mor, den gamle Konen paa Kleppen, og hun var saa snil, og det var hun, som havde sagt den sidste Gangen hun var i Byen, at han fik ta sig en Trip udover til Kleppen isommer.

Endelig kasted Isak sig op paa Lasset, men langt forud. Og saa sa han ud i Luften uden at se paa Erik:

«Sæt dig paa, Gut, vil du være med!»

Og Erik var ikke sen. Han krøb op bag paa Lasset. Endnu før han havde faat ordentlig Plads, gav Isak Hesten et Rap, og Vognen fløi afsted over tørre, haarde Hjulspor og gjennem melfint Støv og over Veifyld af Puksten, saa det dured og føg og hopped. Erik holdt sig fast i Rebet med begge Hænder og af alle

Kræfter og turde ikke flytte sig, endda han sad saa daarlig, at det sved i Enden. Vognen havde ikke Fjære, saa han fik et Stød gjennem hele Kroppen, hvergang den gjorde et Hop. Og det gjorde den ofte. Isak saa ikke bag sig, og han sa fremdeles ikke et Muk. Men det vented ikke Erik heller, eftersom Isak aldrig sa noget.

Han havde været sved og begyndte nu at fryse; for Farten afkjøled ham. Sveden størkned til et Lag Is over Bryst og Ryg. Han sad baglænds og saa ret ned i Veien og holdt sig fast. For ham syntes det, som om Veien randt væk under Vognen, randt i Retning af Byen, som han ikke længer saa noget af.

Tænk, at han maatte hele den lange Veien tilbage igjen for at komme hjem til Mor og Far.

Saa naade de frem paa en Bakke. Det var brat nedover. Isak hopped af, og da turde ikke Erik sidde paa heller. En Stund hinked han lidt; for det gjorde ondt baade her og der i Kroppen, efterat han havde siddet paa Lasset. — Der var Skygge nede i Dalen, og der var mørk,

tæt Skog. Veien blev smalere. Gutten saa sig omkring med Øine, som var stive af Iver og Agtpaagivenhed; for det bar stadig nedover og stadig ind i Skog, og Udsigten stængt baade foran og bag.

Nu blaaste det. Ikke her nede paa Veien, men høit oppe i Luften, oppe i Trætopperne og langt inde i Skogen. Aldrig før havde han hørt, at Vinden lød slig. Her maatte der være en anden Slags Vind end i Byen. Og hvor var Solen blevet af?

Ingen Mennesker mødte han. Ingen sa noget. «Sæt dig paa, Gut, vil du være med!» var de eneste Ord, han havde hørt, siden han gik hjemmefra. Og han tænkte paa, at han havde mødt bare ét Kjøretøi paa hele Veien. En Kone havde siddet oppe i Vognen, og en tung, rolig Okse var forspændt.

Han havde været ligesom lidt fra sig selv, da han gik hjemmefra, gik efter Lasset opover Veiten. Han havde vist glemt at se sig tilbage. Mor havde kanske staat i Porten og set efter ham.

Nu var han ogsaa lidt fra sig selv.

Men ikke af Glæde. Han turde ikke være glad længer. Men han havde ikke noget at være angst for heller; for han vilde snart komme frem til Kari Kleppen, som var saa snil. Han var ikke videre ræd Skogen; for Isak var ikke ræd, og han havde kjørt her saa ofte. Men Erik havde alligevel Trang til at graate.

Nede paa Dalbunden gik det i Skridt. Træerne stod tæt sammen, og de tog aldrig Slut. Men Topperne vaied og svang. Og saa var der en Stribe Himmel høit over ham. Men ingen Huser. Og ingen Folk hverken paa Veien eller i Skogen. Og det blev mørkere. Han var saa træt. Han vilde saa gjærne ha spurgt Isak, om de ikke snart var hjemme paa Kleppen. Men han turde ikke; for kanske likte ikke Isak, at Kari havde givet ham Lov til at bo derude i to hele Uger. Kanske syntes han, at det var nok med én Uge.

Hvor længe det blev, før han kom hjem til Mor og Far igjen! Jo længere han gik ikvæld, jo længere blev det at gaa, naar han skulde hjem igjen ogsaa.

Langt inde fra Skogen hørte han en tung Dur, og den kom stadig nærmere gjennem Halvmørket, efterhvert som han gik. Og den voksed. Hele Luften blev fuld af den, og Jorden skalv. Trætopperne svang forfærdet. Hvad er det? Hvad er det, som kommer nu? Han saa bort paa Isak, som gik og luded og stamped uden at se op et Øieblik og ikke hørte noget. Gutten krøb tæt ind til ham, men spurgte ikke. Da kom de over en Bro. Grønt og hvidt og sort Vand vælted frem under den, flygted ud af Skogen og Mørket, hvor Duren kom fra. Jo længere de gik, efterat de var kommet over Broen, jo mere tog Duren af, og tilslut var den borte. Han havde gaat med foldede Hænder. Nu tog han Tag i Vognen og støtted sig. Knæerne var blevet saa svage.

Isak kasted sig op paa Lasset, men langt forud. Gutten skyndte sig at klyve op bag paa. Men Hesten blev gaaende i Skridt. Og nu nytted han Anledningen til at sætte sig godt tilrette. Isak trak frem en Flaske fra en Tine, og han drak

længe af den. Gutten stirred paa dette med Skræk. Han syntes, han fik vide en styg Hemmelighed. Han følte, det var farligt at fortælle det, han saa nu. Da Flasken forsvandt inde i et Tørklæde i Tinen, var det, som om en Ugjærning var hændt lige for hans Øine.

Isak gav Hesten et Rap, og nu gik det saa fort, som om de flygted. Erik havde aldrig set slig Fart. Træerne fløi forbi ham som i Skræk. End om Vognen gik istykker! Han holdt sig fast, saa det sved i Knogerne. Hvert Øieblik vented han, at Farten skulde være forbi. Og han tænkte, at han aldrig vilde ha været med til Kleppen, havde han vidst, at Veien var saa forfærdelig lang, og at Isak drak af en Brændevinsflaske og kjørte saa fort.

Isak hopped af, endda Veien fremdeles var flad.

«Stig af, Gut, nu kommer vi frem til Folk!»

Erik skyndte sig ned og undred sig over, at de skulde stige af Lasset, fordi om de kom frem til Folk.

Skogen aabned sig, og her laa en Gaard.

Gutten blev saa let indvendig. Han saa Ansigter bag Ruderne. De glode paa ham gjennem Halvmørket. Hvorfor glode de? Var de indestængt? Kiged de efter nogen, som kunde komme og lukke op for dem?

Nu saa han et Vand langt borte tilvenstre. Og nu gik de ret som det var forbi en Gaard. Og alle Steder kom der Ansigter frem bag Ruderne. Det bar opover igjen. Men her var ingen Skog. Langt borte ovenover Fjældene paa den andre Siden af Vandet var der ildrøde Skyer. Og her opover Bakkerne blaaste det vildt. Han løfted Benene høit og stamped sig frem mod Vinden.

«Hvor længe det blir, til jeg kommer hjem igjen!» tænkte han. Om Mor eller Far havde været med! Han havde havt saa meget at spørge dem om.

Han syntes, at han ligesom var blevet narret. Kanske bar det ikke til Kleppen.

Da dukked en Mand frem paa Veien. Erik havde ikke lagt Mærke til ham, før Vognen stansed, og Manden stod der.

«Goddag, Isak.»

«Goddag, Per.»

«Du er paa Hjemveien fra Byen, ser jeg.»

«Ja, jeg er da det.»

«Ja, det blir god Høitørk nu i al denne Vinden.»

«Det blir saa.»

«Du har en liden Kar med dig, ser jeg,» sa Per og smilte med hele Ansigtet. Og straks blev Erik saa glad, at han smilte igjen og var taknemmelig. Om denne Manden havde bod paa Kleppen! tænkte han.

Da svarte Isak uden at se paa Erik:

«Ja, det er en liden Byfant. — Gud ved, hvad vi skal med sligt nu midt i Høiaannen.»

Erik blev fortumlet igjen og hørte ikke flere Ord. Han saa sky op paa Ryggen til Isak og gik efter Lasset.

Da svinged Vognen ind paa en smal Sidevei. Han blev var en Gaard nede paa Bakken ud mod Vandet. Alle Vinduerne, han saa, var sorte. Ikke et eneste smilte ud til ham med Lys. Vognen rulled ind paa Gaardspladsen, og han saa, at Vandet laa nedenfor og lyste hvidt

og grønt gjennem Mørket. Da kom Kari Kleppen ud af en Dør i kort Stak og med opbrættede Ærmer. Hun smilte og rakte frem Haanden og sa: «Velkommen, Erik.» Paa ham stod Øinene og Halsen fulde af Graad. Han havde slig Trang til at være god mod hende. Hun ledte ham ind i Kjøkkenet.

«Nu maa du faa dig Mad, Erik, og komme dig tilsengs.»

Da han hørte Ordet Mad, husked han det, som Mor havde paalagt ham at gjøre, straks han kom frem. Han gik ud igjen og bort til Vognen, som Isak netop stod og læssed af, og hented Sendingskurven.

«Værs'go'!»

Kari satte frem en stor Spilkum Tykmælk og en hel Del Fladbrød og bad ham bryde Brødet ned i Mælken. Gutten gjorde saa og aad; for han var sulten som en Skrub. Det mærked han først nu. Men Træthed kjendte han ikke længer. Graaden sank samtidig med den første Mundfuld Mad. Han svarte rapt paa hvert Spørgsmaal, Kari kom med, og de var mange. Gutten vilde ha

Greie paa mangt og meget, han ogsaa, og han havde sine Spørgsmaal færdige.

«Hvad er det for et Vand her nedenfor Gaarden?»

«Jo, det er Fjorden, det. Den samme Fjorden, som ligger udenfor Byen. Her skjærer den en Bugt ind.»

«Hvorfor glode Folk paa mig gjennem Vinduerne?»

«Gjorde de det?»

«Ja, paa hver en Gaard.»

Kari Kleppen smilte bredt.

«De undred sig vel over, hvad du var for en Kar.»

«Men hvorfor skulde Isak og jeg stige af Vognen, naar vi kom frem til Folk?»

Kari smilte igjen.

«Folk skulde ikke se, at dere sad paa Lasset; for kanske vilde Folk ha syntes, at det var stort nok før.»

«Skal jeg samme Veien tilbage, naar jeg reiser hjem igjen ogsaa?»

«Ja da. Der er nok ingen anden Vei. — Synes du kanske, den er lang, du?»

«Ja. — Hvis der bare havde været en anden en,» mente Erik. «Skogen var saa stor.»

En Jente kom ind med et Fang Ved. Hendes Tænder var store og hvide, og der var ligesom saa mange af dem, at hun ikke fik lukket Munden helt igjen. Tænderne vistes bestandig, og derfor saa det ud, som om hun smilte bestandig. Hun saa venlig bort paa Erik.

«Nu er Bykaren kommet, ser jeg.»

Isak steg ogsaa ind. Han satte sig til Bordet og spiste. Da tog Kari frem Sendingskurven og pakked ud af den. Hun la Poserne paa Bordet.

«Jøss, alt det Mad, du har med dig, Gut. — Du har saa my Mad med, at du kan leve af den i hele Sommer,» sa hun; men samtidig saa hun bort paa Isak, og Erik syntes, at hun snakked slig for at gjøre Isak glad. Men Isak lod ikke, som han saa eller hørte nogetsomhelst. Og da blev Erik saa tung tilsinds igjen. Mørket stod tæt ind paa Vinduerne, som ikke havde Gardiner. Og der var ingen anden Lysning end den, som kom fra Gruen. — Erik havde spist, og nu hændte det, at han dupped.

«Du faar være med *mig,* du Erik. Saa

skal du faa sove,» sa Kari. Han tripped efter hende ud i Mørket.

«Hvorfor er der rødt paa Himlen?» spurgte han.

«Der kommer mere Vind.»

«Aa, endnu mere Vind,» tænkte Gutten og husked, hvordan det suste i Skogen, han havde kjørt igjennem idag.

Det bar over Gaardspladsen og ind i en Bygning og opover en Trap, som han ikke kunde se i Mørket, og ind i et Værelse.

«Se her staar Sengen din. Sæt dig paa Sengkanten og læg Klæderne dine paa Stolen der. — Du er vel ikke mørkræd?»

«Nei.»

Han saa lidt ængstelig mod Vinduerne. Der stod Træer udenfor.

«Godnat da. Du faar sove saa godt.»

Kari gik. Og han sad igjen og saa sig ræd omkring. — Nei, at hun kunde gaa fra ham her i Mørket! Da rev han Klæderne af sig uden at se op; for han syntes, at Træerne derude fik Øine og lange Arme, og at de stod helt ind paa Vinduerne.

Han kasted sig i Sengen og rev Tæppet over Hodet sit.

Nei, aldrig vilde han paa Landet mer. Han vilde reise til Byen næste Gang Isak skulde afsted med Mælk. Han turde ikke være her i to hele Uger.

Han saa ikke op mere den Kvælden. Han var saa træt, at han sovned fra alt, fra Kvældsbønnen ogsaa.

*

Da Erik vaagned næste Morgen, vidste han ikke straks, hvor han var. Han for op i Sengen og saa sig rundt Men saa fik han Øie paa Tinen sin. Den stod i Ovnskrogen. Da husked han, at han var paa Kleppen, og at han havde været ræd igaarkvæld. Og nu loved han sig selv, at han herefter skulde gaa op og lægge sig tidlig, længe før det blev mørkt.

Det suste idag ogsaa — som i Skogen igaar. «Der kommer mere Vind», havde Kari Kleppen sagt. Men det suste ikke, slig i Byen, naar det blaaste. Han saa

at Træerne udenfor Vinduerne vugged og svang og kasted sig for Vindstødene. Og da ønsked han, at der ikke var nogen Træer til, som Vinden kunde suse i.

Saa fik han igjen Øie paa Tinen, som Hverdagsklæderne og Skjortebyttet laa i. Og da hopped han ud af Sengen og kasted sig glad over den, som om den havde været en liden vakker Hund, som han holdt af. Han drog frem Bukserne og Busserullen og lo til dem, som om han havde mistet dem for svært længe siden og nu endelig fundet dem igjen.

Igaarkvæld havde han glemt at ta Tinen af Lasset. Det maatte være Kari, som havde været oppe med den tidlig idag, da han sov.

Han trak Hverdagsklæderne paa og løb over Gaarden bort i Kjøkkenet. Her var ingen andre end Ingrid. Hun viste venlig frem sine store, hvide Tænder — akkurat ligesom igaarkvæld og satte Mad frem, to tykke Skiver Brød med Smør og desuden Fladbrød og Tykmælk. Og han aad sig mæt.

Siden gik han ud paa Gaardspladsen og kiged efter Kari Kleppen.

Da ser han, at Isak kommer kjørende med et Høilas opover Bakken ud mod Sjøen.

Erik løb imod ham. — Kjøre Høi! Aa, det var det, som Mor havde sagt vilde bli det morsomste for ham paa Landet. Læsse paa og kjøre Høi og læsse det af paa Laaven og saa hoppe i Høiet!

Men inden han var kommet bort til Lasset, saa Isak op og blev var ham og vendte straks Øinene bort og saa ud i Luften, som om han ikke kjendte ham. Og han mælte ikke et Ord. Da slukned Glæden inde i Gutten. Taus og skamfuld gik han tilside. Han stansed bag om Laaven. Der stod han og blev gjennemblaast af Vinden og bed Munden sammen for at stagge Graaden. Han hørte, at Hestehoverne stamped opover Laavebroen, og at Lasset rulled ind paa Gulvet med stort Brag. Men han fik ikke være med, han!

Nu hørte han, at Høiet blev kastet af. Det knirked og knaste i det. Men han fik ikke være med, han! Og han syntes, han kjendte Lugten af det.

Mangen Gang havde han givet Hesten en Høidott, naar den stod udenfor Porten hjemme, mens Isak var inde med Mælken. Han havde revet Dotten ud af Sækken og havt Lyst til at spise den selv. Saa godt lugted den.

Vinden, som havde holdt Hvile en liden Stund, kom nu igjen med Stød og Brag. Sjøen gik hvid og grøn. Langt borte saa han Træer, som rev og sled, som om de vilde løs, vilde langt bort. Og Gutten følte, at han vilde langt bort, han ogsaa; men han kunde ikke komme løs.

Da brast han igraad og vælted sig ned der han stod og la Ansigtet i Armene.

Han skulde ikke faa være med og kjøre Høi, han! Og det var saa langt hjem til Mor og Far, at det var uvist, om han kom did mere. Han turde ikke gaa alene gjennem den store Skogen. Og der var ingen anden Vei hjem. Og saa blaaste det bestandig paa Landet. Og saa var der Træer udenfor Vinduerne om Kvælden, naar det var mørkt, og de suste og slog mod Vinduerne. Og det

var en hel Uge, mellem hvergang Isak kjørte Mælk til Byen . . .

«Ligger du her, du Erik?»

Han saa op. Kari Kleppen stod i kort Stak og med opbrættede Ærmer ligesom igaar; men idag havde hun en Bøtte i hver Haand. Han vilde tigge:

«Aa lad mig faa komme hjem igjen!»

Men hele hendes Ansigt var et stort, godt Smil, saa han fik ikke til at sige noget.

«Har du graat?»

Han saa bort og vred sig halvt rundt der han laa.

«Længes du hjem kanske?»

«Ja.»

Og nu var han straks fuld af Graad igjen.

«Du skal nok faa komme hjem, kan du skjønne; men først vil du vel ha lidt Kaffe. — Kom nu, Erik.»

Han dilted efter hende ind. Der holdt Ingrid paa med at bage. Og da han havde drukket Kaffe, laa der en liden Kage færdig til ham. Den var mindre end de andre og saa rund og

blank og brun, at han maatte le. Han var god og mæt, saa han orked ikke begynde at æde paa den. Det vilde også ha været Synd at gjøre det. Saa fin var den.

«Jeg gjæmmer den, til jeg kommer hjem, jeg,» sa han, knapped Busserullen op, la Kagen ind paa Brystet og knapped vel igjen efter den.

«Du skulde heller æde den op. Saa skal du faa en anden med hjem,» sa Kari. Han saa op paa hende og var overvældet af al denne Godhed. Han kjendte, hvordan den nybagte Kagen varmed inde paa Brystet. Den varmed saa stærkt gjennem Skjorten, at det næsten var for meget. Men han lod den ligge alligevel.

Saa fik han være med Mor Kleppen bort i Fjøset, hvor han saa paa en liden Kalv, som var kommet inat, og paa Moderen til Kalven. Kari fortalte ham, at der tilsammen var ni Kjør paa Gaarden og to Hester, og at de otte Kjørene var borte i Hagen.

«Hvad gjør de i Hagen da?»

«De æder sig mæt.»

«Ikke andet?»

«Saa de blir dygtige til at gi Mælk, skjønner du nok.»

Han fik ogsaa vide, at der var én Gris og ti Høner og én Hane paa Gaarden. Hun viste ham omkring i Kroger og Krinkler, hvor Rederne laa, og han lovte at gjøre sig et Par Turer omkring hver Dag og samle ind Æg. Iovermorgen, Mandag, skulde hun en Sving til Landhandleren, og da fik han slaa Følge og hjælpe hende at bære; for Mandfolkhjælpen var nok den grommeste Hjælpen alligevel.

Og da smilte Kari, og Erik lo og vred paa sig og var forlegen.

Han blev staaende igjen inde i Fjøset, da Kari gik; for det var Moro at være her og se paa Kalven.

Over Hodet sit hørte han, at Høivognen rulled udover Laavebroen med stor Dur, og at Hesten langsomt dilted efter. Han hørte, at Isak endnu tumled med Høiet en Stund og derefter gik nedover Broen til Vognen og Hesten og spændte

for og kjørte afsted. Da smøg Gutten sig stille ud og opover Laavebroen, som om han havde noget galt for. Han kasted sig ind i Høiet, rulled sig og stod paa Hodet. Han reiste sig, hopped saa høit han kunde og lod sig falde fladt paa Ryggen. Og endda slog han sig ikke det allermindste. Saa mygt og lindt var Høiet. Men ret som det var maatte han bort til Gluggen og kige ud for at passe paa, at ikke Isak kom med et Høilas og fik Øie paa ham. Derude saa han bare Blaast og graa Sjø og graa Luft.

Gutten lekte, saa han blev baade varm og træt. Han laa og hvilte og tænkte paa Mor. Hvordan skulde hun faa udrettet noget nu, naar hun ikke havde ham til gaa ud med Lillesøster om Eftermiddagene. Aanei, der blev nok ikke stort gjort; for Lillesøster vilde vel ligge oppe i Fingrene paa hende bestandig.

Da hørte han, at Hestehoverne stamped opover Laavebroen. Han for op og fløi frem paa Gulvet. Han saa bare Hodet paa Hesten endnu og løb bort og

gjemte sig bag en Hob Kornstaurer, som stod i et Hjørne. Vognen rulled indover Gulvet. Hestehodet var saa nær ham, da Vognen stansed, at Dampen og Pusten naade ham der han laa paa Knæ.

Gutten sveded; for hvad skulde han sige, hvis Isak fik Øie paa ham. Han vented. Tiden blev saa lang, at han tilslut trode, at Isak vilde holde paa med Høiet, til Kari Kleppen ropte ham ind til Middag. Og da vilde alle faa vide, at han laa her. Han bad til Gud om Hjælp og lovte, at han aldrig mere skulde gaa op paa Laaven, uden at Kari eller Isak vidste det. Kanske havde Isak set, at han smøg sig ind i Krogen her, og nu vilde han la ham ligge her dygtig længe.

Isak spændte Hesten fra og kom saa nær Staurene, at han stødte til dem. Da Gutten hørte, at Vognen rulled udover Broen, og at Hesten og Isak rusled efter, kjendte han sig saa glad og taknemmelig, som om han var sluppet vel og vakkert fra en stor Fare.

Ved Middagsbordet sad Erik stille og mælte ikke et Ord. Han vaaged ikke

se op fra Sildbeterne, som Kari Kleppen skar og la bort paa hans Talerken. Og han turde ikke spise sig helt mæt, endda Kari sa, at han fik æde saa pas, at Folk kunde se, han havde været paa Landet, naar han kom til Byen igjen.

Udover Dagen dilted han efter Kari i Fjøs og paa Stabur og i Kjælder. Alle Steder var det anderledes, end han havde trod, endda Mor havde fortalt ham om, hvorledes det var rundt omkring paa en Gaard.

Efter Kvældsmaden dupped han, mens han sad ved Gruen og brugte Tollekniven paa et Vedtræ. Varmen og Lyset fra Ilden gjorde ham søvnig. Da Kari sa, at nu var det bedst, han gik bort og la sig, fór Skrækken i ham. Han husked, hvor mørkt det var paa Værelset. Nei, at han kunde ha glemt det!

«Du finder nok Veien alene ikvæld, Erik,» mente Kari.

«Ja da,» svarte han; for han havde været deroppe engang i Eftermiddag ogsaa.

«Imorgen er det Søndag. Næste Søndag er der Præken i Kirken, og da skal du faa være med.»

Han tumled afsted ud i Mørket, glemte at sige Godnat, tænkte bare paa Værelset og saa bare Mørket, som var dobbelt tykt nu, da han kom fra Lyset i Gruen. Vinden var borte. Han kiked op paa Himlen efter Rødt; men alt var sort og tungt.

Han raved opover Trapperne og holdt Armene strakt ud foran sig, mens han bad Gud om Hjælp, famled med forvirrede Hænder efter Dørlaaset, fandt det og stupte ind paa Værelset og lige i Sengen.

Med Tæppet over Hodet klædte han sig af. Han havde ikke mange Klædesplag paa. Saa det gik fort. Og han skjøv dem med Fødderne ned til Fodenden af Sengen uden at løfte paa Tæppet. Og saa sovned han, mens han bad.

Om Morgenen, da han slog Øinene op, saa han en stor gul Flæk paa Tæppet lige under Næsen sin. Det var Sol.

Ved Døren sad tre Barn. En Gut og to Smaajenter. Og alle saa ret ned i Gulvet, og ingen af dem sa et Muk. Erik glode paa dem en lang Stund og gned Øinene og forstod ikke, hvordan disse tre Barn var kommet her.

Endelig saa Gutten bort paa ham, og da blev Erik frygtelig skamfuld og vred sig, saa han blev liggende med Ansigtet halvt vendt ind mod Væggen.

Om lidt hørte han, at Gutten kom over Gulvet bort til Sengen, og han saa en Haand, som raktes frem. Stort og forundret stirred han paa Haanden.

«Goddag. Du faar være velkommen,» sa Gutten. Da først forstod Erik, hvad han vilde og gav sin Haand. Saa kom de to Smaajenterne ogsaa og stak Haanden frem mod ham.

Nu blev der igjen stilt en Stund. Barnene stod i en Klump paa Gulvet og saa paa hverandre.

«Vil du være med og trøie dig sammen med os idag?» spurgte Gutten med tykt Mæle.

---

trøie sig ɔ: more sig.

«Ja, det kan jeg gjærne.»

Men han blev liggende lidt endnu. Saa sprat han op af Sengen og trak Søndagsklæderne paa i en Fart, og de løb ud alle fire.

Paa Trappen udenfor Kjøkkenet sad Barnene og vented paa Erik, mens han spiste.

«Du har det nok travelt idag,» sa Kari. «Hvor har du faat fat paa alle de Smaafolkene, som sidder og venter paa dig?»

«Det er du, som har faat fat paa dem. Jeg skjønner det nok.» Og han lo og aad.

Da han havde slugt Frokosten, bar det udover Bakkerne, nedover til Husmandspladsen nede ved Sjøen, hjem til Barnene. De gik hurtig Haand ihaand alle fire. Han mærked, hvor blankt og stilt det var paa Sjøen. Aa, idag var der ingen Vind! Idag var det Søndag! Og saa var Bygden paa den andre Siden af Fjorden ligesom kommet saa nær. Og Husmandsbarnene var saa snille, at de vilde leke med ham.

Da de fire var kommet ind i Bislaget

til Husmandsstuen, stansed Erik foran Døren, som stod aaben.

«Lad os leke udenfor.»

«Ja, men han Far sa, at du fik gaa ind, saa han fik se paa dig først.»

Inde i Stuen sad Husmanden i Skjorteærmer og læste i en stor, tyk Bog, som han klapped sammen, da Barneflokken kom ind. En ung, halt Kone hinked rapt frem og tilbage over Gulvet mellem Gruen og Skabet. Det var nyvasket derinde, og Bar strød udover. Der lugted Bar og Fugtighed.

Erik stansed straks indenfor Døren og var forlegen og trykket.

«Se der har vi den lille Byfanten. — Hvad heder du da?»

«Erik.»

«Hvorlænge blir du her i Bygden da?»

«Jeg ved ikke rigtig.»

«Hvad bestiller Far din paa?»

«Han arbeider paa Pakhuset hos Ingebrigtsen.»

«Gjør han det, du. — Er det en Kar med langt Skjæg?»

«Ja.»

«Da kjender jeg 'n vist.»

Konen fór afsted mellem Gruen og Skabet saa fort, at Erik aldrig havde set nogen gaa med slig Fart. Og endda var hun halt!

«Sæt dig ind paa, saa skal du faa en Draabe Mælk,» sa hun, mens hun blev ved at halte.

«Hvor gammel er du?» kom det fra Husmanden.

«Otte Aar.»

«Hvad for en Klasse gaar du i paa Skolen, du da?»

«I anden Klasse.»

«Det var Gut, det. — Hører du det, Kristoffer? Du er ti Aar, du, og er ikke kommet længere end han.»

Kristoffer saa ned og var ydmyg. Erik følte, at de havde Age for ham allesammen; for de gløtted bort paa ham med store Øine. Og nu gled al Forlegenhed og alt Tryk af ham. Det gik, som det altid gik ham, naar han forstod, at han var likt, og at der vistes ham Godhed. Han fik Mod, stort Mod.

«Hvad skal du bli, naar du blir stor da, Erik?»

«Sjømand,» svarte han og retted sig op.

«Saa. Men det er nok en farlig Bedrift, det.»

«Ja da, svært farlig; men jeg vil bli det alligevel.»

«Nei jasaa, du.»

«Farbror Anton var Sjømand, han og.»

«Saa.»

«Han forliste ved Gi . . . Gi . . . Gibraltarstrædet og drukned i Mi . . . Middelhavet; men jeg vil bli Sjømand alligevel.»

Han tiede lidt forskrækket over, hvor dumdristig han var. Han tænkte paa Mor. Til hende havde han sagt, at han skulde bli Vognmand og ikke Sjømand, forat hun ikke skulde bli siddende alene igjen med Lillesøster, hvis Far døde. Nu gik der en Anger gjennem ham. Han syntes, han havde været haard mod Mor. Men straks efter trøsted han sig med, at han vilde bli Vognmand, og at Mor ikke fik vide det, som han havde sagt idag.

«Du kan vel svømme ogsaa, du?»

«Nei.»

«Men Kristoffer er flink til at svømme, han.»

Erik tiede. Kanske var Kristoffer gildere end han alligevel!

Han blev budt en Spølkum Mælk; men da han netop havde spist, fik han ikke stort ned. Han satte den fra sig og sa Tak. Den mindste af Smaajenterne saa med tørstige Øine paa Mælken, som Bygutten ikke vilde ha mere af.

«Faa lidt Mælk, Mor.»

«Nei, du kan drikke Vand, du,» sa Moderen, som endnu ikke var færdig med sit Arbeide; for hun halted saa rapt omkring paa Gulvet, at Erik syntes, hun smaahopped som en Fugl.

«Skal vi lauge os?» spurgte Kristoffer med tykt Mæle. Han havde ogsaa set tørstig paa Mælken, men ikke bedt om at faa lidt.

«Lauge? Hvad er det for noget?» spurgte Erik og lo høit og forundret.

«Det er det samme som at bade,» sa Husmanden og aabned den tykke Bogen igjen.

«Nei, kjære siger dere lauge? Ha, ha, ha, ha. Det var da snurrigt.»

Saa bar det ud med alle fire.

«Ja, lad os lauge!» ropte Erik. Kristoffer løb foran og de andre efter nedover til Sjøen saa fort de kunde.

Mens de trak Klæderne af, sa Kristoffer og saa ud i Luften:

«Liker du at være sammen med Jenter?»

«Ja. Ja, det gjør jeg.»

«Jeg kan ikke like Jenter, jeg. Men de faar være med alligevel idag, eftersom det er Søndag.»

Han sprang ud i Sjøen, saa Sprøiten stod høit iveiret og vælted sig overende og la paa Svøm. De andre tre stod nøgne igjen og saa paa ham i Beundring. Solen spraged henover den tørre, fine Sand. Paa Vandet laa der store Flager af Sol, som flød i lange og svage Bugtninger og blinked og lyste. Et gammelt Nøst stod i Fjæren. Regn og Vind og Sol havde lagt en hvidgraa Farve paa de umalte Vægge. Det oste og lugted af en Baad, som laa ude i Solen og

stegte de tjærede Sider. Mygg dansed sammen i store Klumper oppe i Luften til sin egen summende Musik. Der var saa stille, at Barnene paa Stranden ikke hørte anden Lyd end Svømmetagene og Aandedraget fra Kristoffer.

Det blev for længe for de andre at staa og se paa. De maatte ogsaa ud. Men da gik Kristoffer iland, la sig i Sandet og saa paa dem og smilte. — De kunde bare vade og dukke, de.

Og siden rulled de sig allesammen i den tørre, fine Sand, saa de var graa over hele Kroppen, og løb ud og skylled Sandet af sig. Alle otte Næver grov et stort Hul i Fjæren. Og Kristoffer tog et Øsekar fra Baaden, fyldte Hullet med Vand og fanged et Par Krabber, som han la i Hullet. Saa sad de alle fire paa Hug omkring og saa paa, at Krabberne sprælled og kravled for at komme op, og at de gled ned med Sandet, som de rev løs.

Kirkeklokken paa den andre Siden af Fjorden gav et svagt ding-dang, ding-dang, som meldte, at nu var Gudstjene-

sten forbi. De hørte disse faa svage ding-dang uden at vide det, og de hørte og saa Myggedansen uden at vide det. De lugted Tjære og Sjø og Sand og varm Sol og vidste ikke, at de kjendte Lugten af nogetsomhelst.

Erik kom først til sig selv, da Konen oppe ved Husmandspladsen ropte noget, som han ikke forstod.

«Vi maa hjem og faa Mad,» sa Kristoffer.

«Mad?»

Erik blev forundret og forvirret. Han vidste ikke, hvad det var for et Maaltid, som han nu skulde ha. Han saa rundt omkring sig; men hvor meget han end tænkte efter, vidste han ikke, hvor mange Maaltider han havde spist idag.

Men han blev med de andre op og aad Sild og Poteter og Vassuppe. Endda han aldrig havde spist slig Kost om Søndagen, men bare om Hverdagene, smagte den godt alligevel. Han undred sig over, at Talerkenerne var af Træ og saa ud som smaa Spegefjæle. Konen skar Sildbeter baade til ham og Smaa-

jenterne og til sig selv paa engang. Den høire Haanden flækked Sild og skar Sild saa rapt, at Erik kom til at tænke paa, hvor rap hun var paa Foden, især paa den halte Foden.

Han spiste dygtig, saa han blev tung og søvnig. Varmen og Sjøvandet og den nye Luften kjendte han i Kroppen som en Byrde.

Da Barnene var kommet ud paa Volden, spurgte Kristoffer:

«Skal vi ta os Middagshvil?»

Han stod og stak sig i Tænderne med en Flis. Den ene Fod havde han stillet frem som en voksen Kar, og engang imellem sendte han Spyt i en lang, fin Straale ud mellem Tænderne.

De to Venner gik opover en Stige og ind paa Høilemmen, hvor de la sig i Høiet. Smaajenterne blev staaende nedenfor og saa langt efter dem. Da den ene af dem tog et Skridt op i Stigen, som om hun vilde følge efter, sa Kristoffer med sit tykke Mæle:

«Nei, Jenter, dere faar være nede. Vi skal hvile, saa dere maa være stille.»

«Tar du dig en Lur efter hver Middag, du?» spurgte Erik.

«Nei, bare naar jeg har Stunder. — Idag er jeg fri; men imorgen maa jeg afsted for at gjæte.»

«Gjæter du?»

Erik tænkte paa, at det havde Mor ogsaa gjort, da hun var liden og bode paa Landet.

«Ja.»

«Hvor gjæter du?»

«Det er en halv Mil herfra . . . oppe paa Kleivestad.»

«Er du fri idag?»

«Ja, det blir nok den eneste Dagen, jeg faar fri isommer.»

Erik blev stille og eftertænksom.

«Jeg faar ingen at leke med, jeg da.»

«Du faar holde dig til Smaajenterne; for de er fri støt, de, ligesom Sauerne.»

Saa føied Kristoffer til:

«Men at leke med Jenter kan der ikke være stor Moro i for en Kar.»

«Nei,» sa Erik, men var alligevel glad, at han havde disse to smaa Jenterne.

«Det maa være gildt at bo i Byen,» sa Kristoffer.

«Nei, det er mere Moro her paa Landet, synes jeg.»

«Det er saa my rart i Byen. Jeg var engang med Mælkelasset hans Jo Braaten. Der var saa fint alle Steder og store Hus. Og Folk bestilte ingen Ting.»

«Jo, Folk bestiller da noget i Byen ogsaa.»

«Ikke det, jeg kunde se.»

Kristoffer sendte en lang, fin Straale ud mellem Tænderne.

«Folk gik helgeklædt og drev i Gaderne. Og saa var der Spil. Jeg tænker, det var tyve, tredive Spillemænd, som stod sammen og blaaste. Og Folk i hundredevis stod og lydde paa. Sligt kalder ikke jeg Arbeid for voksne Folk ... midt i Vækka.»

Erik tiede. Han syntes, Kristoffer var blevet saa voksen, og han selv mindre. Erik blev saa tung der han laa og havde vanskelig for at holde Øinene oppe.

Vækka ɔ: Ugen.

«Somme Folk i Byen arbeider da,» mumled han anstrængt.

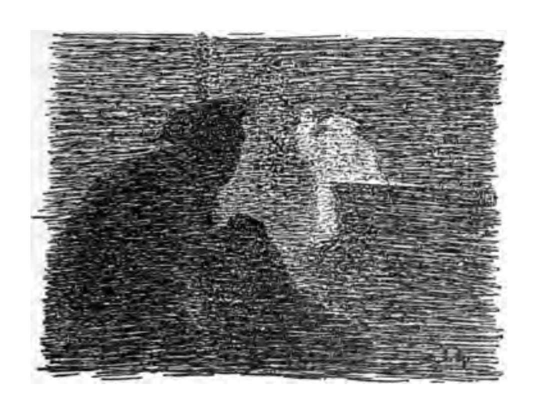
«Ja, somme kanske.»

Dette Svar hørte ikke Erik; for han sov allerede.

Da han vaagned, stod Kristoffer og de to Smaajenterne ved Siden af ham.

«Det blev en lang Middagshvil, dette, Erik. Nu maa du komme ned og faa fin Kage, som Kari Kleppen er her med. Vi har alt smagt paa Kagen, vi.»

Erik gned Søvnen ud af Øinene og krøb nedover Stigen. Han var lidt ærgerlig over, at de andre ikke havde vækket ham før. Nu blev Dagen saa kort, syntes han. Men den Ærgrelsen vared ikke lang Stund, — bare til han fik se Kari og Kagerne hendes.

SKIBSNISSEN.

Den Gaden, som gaar langs Fjorden i den vestlige Del af Byen, har bare smaa Træhuser og er bebygget bare paa den ene Siden, og dèr bor gjærne Fiskere, Matroser og en og anden Lods. Dèr havde en gammel Sjømand paa omkring de 90, Anders Lo, et lidet Hus paa ét Stokværk, som var en liden Stue og et lidet Kjøkken. En Stige paa fem, seks Trin førte op paa Loftet, hvor engang i

Tiden hans Seng stod. Da Erik blev kjendt med ham, var det længe, siden han havde kunnet krybe opover Stigen — og længe, siden han havde begivet Sjøen og lagt op for bestandig. Værst var det med Synet, som slog sig saa vrangt, at han ikke kunde læse længer, ikke engang i Salmebogen, som havde Bogstaver saa store som Nellikspiger.

Erik løb en og anden Gang Ærinder for den Konen, som stelte for Anders Lo, og da slog Anders ofte af en liden Prat med ham og fortalte ham Historier fra sit lange Sjømandsliv. Og saa var der saa meget at se inde i Stuen. Paa Væggen hang Skilderier af Skuder, som Anders havde faret med. En virkelig Skude med Rig og med Flag under Gaflen stod paa Kommoden, og den havde Anders selv gjort. Naar den store Klokke i Hjørnet slog, sprang der en Gjøg frem og sa ku-ku, ku-ku akkurat saa mange Ganger, som Klokken var. Og paa Gulvet borte ved Ovnen laa tre store, blegrøde Konkylier. Saa der var ikke lidet at se derinde.

Engang fortalte Anders ham, at han havde set Nissen.

«Hvor har du set 'n, Anders?»

«Ombord i Skuden naturligvis.»

«Er Nissen paa Sjøen ogsaa da?»

«Ja Skibsnissen ja. Ikke Landkrabberne mellem Nisserne. De vilde nok komme til at brække sig som Katten eller som Bonden ha, ha, ha, hvis de kom ombord. — Aanei, Landkrabberne holder sig nok i Stalden og Vedboden og Laaven, hvor de hører hjemme.»

«Og du har set 'n med egne Øine?»

«Javist. Mer tydelig, end jeg ser dig,» svarte han ærgerlig. Han syntes nok, at Erik spurgte dumt.

«Lykkelig den Skuden, som har Nissen med sig ombord og ikke driver ham væk ved Uforstandighed og den Slags. I vore Dage viser han sig sjælden, eftersom ingen bry'r sig om ham og ikke tror, han findes engang. Og saa kan han vel ikke like de nymodens Greier. Aldrig har jeg hørt, at nogen har set ham ombord i Dampskibene. Dèr er der vel for my Sot og og Skidt og Spektakel fra Maskinen. Og

den svinagtige Oljelugten kan vel ikke være noget for den, som er saa fin paa det som han. Nei, men ombord i de gode, gamle Seilskuderne, dèr var det ikke vanskeligt at se Nissen. Han holdt til paa forskjellige Steder. Han blev observeret baade for- og agterud. Proviantrummet likte han i Særdeleshed. I de Aarene jeg var Kok, har jeg mer end én Gang lagt en liden Kjæks af til ham paa Steder, hvor Menneskehaand ikke kunde komme til, og han tog den ikke, uden den var ekstra fin, forstaa's. Skibsnissen spiser lidet; men det, han tar, maa være gode Sager. I Kabelrummet var det heller ikke værst for ham, især naar det var surt Regn og styg Blaast udenfor. Mer end én Gang har jeg faat Øie paa ham forud under Bakken. I Godveir havde han Busserul og hvide Lærredsbukser paa og en flad Hue. Men i Stygveir, naar Sjøen slog ind, var han i Støvler og Oljeklæ'r. Skibsnissen er forresten Sjømand bedre end noget Menneske. Saa En Nissen i Støvler og Oljeklæ'r, naar Solen sken, og Vinden var fin, saa kunde

En lige saa godt straks rigge sig ud paa samme Vis. Det slog aldrig Feil. Passaten og andre varme Farvande, de kan være lumske iblandt, maa du tro. Bedst som En har Fred og gode Dage med stille Sjø og en Hede, saa Smørret flyder som Vand i Koppen, og Beg drypper som Sirup, da kan Uveiret falde over Skuden, saa hele Riggen ligger paa Vandet, før En faar Suk for sig. Men havde En da i betids set Nissen i Støvler og Oljeklæ'r, saa kunde En straks ha jumpet op og minket Seil. — Aaja, Nissen har været god mer end én Gang. Jeg sad nok ikke her og fortalte i det vide og brede, hvis ikke Nissen var til, og hvis han ikke havde et saa fint Gemyt. For engang har han reddet mig fra at gjøre en stor Daarskab, ja kanske redded han Livet mit dengang. Det er vist ikke for my sagt. Nu kan du selv høre.

Det var den Tid, jeg fór som Matros. Senere blev jeg Kok, eftersom det gav større Fortjeneste. Jeg var bare Ungdommen og havde en Kjæreste. I to Aar seilte jeg med «Lykkens Prøve», som

hørte hjemme her i Byen, og i de to Aarene havde jeg ikke set Norge og ikke Kjæresten heller. Jeg var saa kjed og trist, saa jeg syntes ikke, det var til at holde ud ombord; for hun sendte mig ikke en Brevlap engang. Skuden havde været indom paa flere Pladser, og Brev fik baade den ene og den andre af Kameraterne; men jeg fik ingen Ting. Tilslut blev jeg saa galen, at jeg bestemte mig til at rømme. Jo, vi var paa en Plads i Syd-Amerika og laa ude i en liden Bugt. Skipperen havde været iland et Par Dage og Nætter. Og ingen af Folkene fik Landlov, saalænge han var borte. En Nat, da det var min Tur at være Vagtmand, skulde Rømningen gaa for sig. Det var mørkt og stilt, hvor En saa hen. Hele Skuden sov. Jeg listed mig ind i Ruffet, og dèr var det ogsaa mørkt. Jeg gav mig til at pakke Sækken min med de nødvendigste Klæ'r; men jeg bar mig saa forsigtig ad, at ingen vaagned. Som jeg staar og pakker og begribeligvis

---

Ruffet ɔ: Folkelugaren.

ikke kjendte mig altfor let tilsinds — dengang var det nok en større Skam at rømme end nu for Tiden —, saa faar jeg Øie paa Nissen borte i en Krog Der var en svag Lysning omkring ham, saa jeg kunde se ham aldeles tydelig. Han saa paa mig saa tungsindt og gjorde Tegn med Haanden, at jeg skulde la være at rømme. Men jeg var ung og trodsig. Det fik gaa, som det kunde. Nu *maatte* jeg afsted. Jeg skyndte mig ud med Sækken under Armen. Skibskisten lod jeg staa igjen, eftersom der ingen Mening var i at slæbe paa den. Jeg gik paa Tæerne forud for at kaste Jollen løs. Men da jeg bøied mig udover Rækken, saa jeg tydelig Nissen dernede i Jollen, den samme, som havde været paa Spil inde i Ruffet. Han stod i Forskotten og holdt i det Tauget, som Jollen var fortøiet i Skuden med. Nu gav han sig til at slaa med en Haand op imod mig. Men jeg skjøtted ingen Ting, saa vild som jeg da var. Jeg løsned Fortøiningen. Men det skulde jeg ikke ha gjort; for idetsamme rykked Nissen Taugenden ud

af Haanden paa mig. Og saa gabte han af Latter, saa jeg saa ham langt ned i Halsen. — Jeg stod et Øieblik uvis. Skulde jeg skynde mig at jumpe ned i Baaden eller løbe efter en Baadshage?

Men da hørte jeg pludselig Stemmer og Aareslag lige i Nærheden Jeg gjæmte mig og keg, og da saa jeg, at en Baad skjød frem lige under Skuden. Det havde været for mørkt, til at jeg kunde ha faat Øie paa den før. Det var Skipperen, som lod sig ro ombord midt paa Natten. Tænk dig — Skipperen ro ombord midt paa Natten! Det havde aldrig hændt før i den Tid, jeg havde staat ombord i Skuden. Jeg fik Sækken væk i en Fart, kan du tro, og da han stod ved Ledderen, saa var jeg der for at ta imod ham. Han kom ikke op paa Dækket, før han gav sig til at grave i en Lomme og tog frem en Del Breve. Ett var til mig. Og det kom fra Kjæresten. Hun skrev, at hun skjønte ikke, hvordan det hang sammen

---

Ledder ɔ: Taugstige, som hænger nedover Skibssiden.

med de tre Brevene, som hun havde skrevet og sendt i det sidste Halvaaret, men som hun forstod, at jeg ikke havde modtaget. Tre Breve i et halvt Aar var ikke lidet dengang, kan du tro! Det kosted saa svært at sende Breve for 60 Aar siden. Hun havde nok skrevet feilagtig udenpaa Brevene, kan jeg tænke mig. Sligt hænder; for Kvindfolk er ikke videre stive i Skriften.

Men havde ikke Nissen dengang staat mig bi, saa var jeg nok blevet grebet i Rømning. Eller jeg havde sat mig til Modværge derude paa Bugten, og Gud ved, kanske havde jeg da endt i Tugthuset. Kjæresten vilde jeg nok i alle Tilfælde ha mistet. Og det var kanske blevet det værste af alt.»

UDVÉ.

De Historier, som den gamle Sjømand, Anders Lo, fortalte, glemte Erik ikke. Han saa Havet, som var saa stort, at En ikke kunde se Land fra nogen Kant, naar En havde seilet en Dag eller en Nat udover det med god Bør. En saa bare Havet og Himlen. Alt var stort derude. I Byen og nede i Havnen var alt smaat. Selv Fjorden var liden imod Havet; for En kunde se tværsover den

og opover Fjældene paa den andre Siden. Naar En havde seilet længe paa Havet, kom En til større Lande end Norge og til større Byer end hans Hjemby.

Gutten vidste saa sikkert, at Dagen efterat han var blevet konfirmeret, gik han bort og tog Hyre, og nogen Dage efter var han paa Havet.

I Hjemmet var der nu fire Søskende, tre Gutter og Lillesøster. Saa Mor og Far kom ikke til at sidde alene igjen med Lillesøster, naar han drog ud. Men han fortalte ikke til nogen det, han tænkte. Han forstod, at Mor og Far ikke vilde like hans Tanker. Og det var tidsnok at snakke om Reisen, naar Tiden kom.

I Tankerne gjorde han Reiser langt bort, helt bort til den andre Siden af Jorden. Der stod Palmerne grønne bestandig, og Kokusnødden hang høit oppe i Træer lige saa høie som de længste Skibsmaster. Kokusnødden var fuld af deilig Mælk og var saa tung og havde et Skal saa haardt, at den kunde knuse Skallen paa en Neger, naar den faldt ned fra Træet. Paradisfuglen spankulerte

omkring og slog med store Vinger, som havde fine, glinsende Kulører. Gjennem mørke og uendelige Skoge var Indianerne paa Marsj. De gik taktfast, men alligevel saa stilt, at ikke en Gren knækkedes, og uden at der kom en Lyd fra dem. De var nødt til at være forsigtige; for de færdedes paa Krigsstien, og Fienden var ikke langt væk.

Han længted efter Arbeidet ombord under hvide, udspændte Seil. Han knobed og spleised, mens Skuden for fin Bris gled henover Havet nede ved Ækvator. Det lugted af Hamp og Manilla ombord og af Beg og Tjære, som Heden havde gjort næsten flydende. Flyvefiskene blinked og skinned i Solen, mens de sprat over Vandfladen, og en stor, sort Fisk viste sin Rygfinne og fulgte efter Skibet. Der var flere Tusen Favne tilbunds, ja kanske var der ikke engang Bund, men Hav tværs igjennem Jorden. — I over to Maaneder var han paa Sjøen, før han kom til Havn. Da laa der Brev fra Mor og Far og vented paa ham. Han svarte straks og sendte dem Største-

parten af Hyren. De skulde bruge det, de trængte af den. Resten skulde de gjemme, til han kom hjem for at gaa Styrmandsskolen.

Han var tretten Aar den Sommer, da han fik endnu en liden Bror. Og Stuen blev for trang for Mor og Far og fem Søskende. Den gamle Konen, som bode i det lille Kammerset ved Siden af, døde, og det leied Mor og Far. Derinde skulde Erik og Lillesøster sove. Vuggen blev trukket ned fra Vedboden igjen og sat ind i Stuen, og Lillesøster, som nu var otte Aar, maatte vugge. Erik havde en Visergutplads, og naar ikke den optog ham, maatte han ud baade med Rudolf og Julius. Ofte tog han da en af Skolebøgerne med for at læse paa Leksen. Men han glemte somme Gange at læse, endda han laa i Græsset med Bogen opslaat foran sig; for Tankerne dansed mellem Linjerne som en Myggesværm, som ikke lar sig fordrive. I Sommerferien kom han ikke paa Landet, fordi han maatte passe sin Plads som Visergut. De fem Kroner, han tjente om

Maaneden, kom godt med; for han sled saa meget baade af Klæder og Sko, endda han gik barfodet hele Sommeren. Og Mor mente, det blev for dyrt at sende ham paa Landet; for han kunde ikke reise uden Sendingskurv, og den kosted Penge. Mor syntes ikke, at han var flink nok hjemme. Han nytted ikke hver Stund slig, som *hun* havde maattet gjøre, da hun var i hans Alder; for han læste Indianerhistorier, naar han kunde komme til, og glemte at hugge Veden og var ikke villig. Men Far var misfornøiet med ham, fordi han ikke var flink nok paa Skolen, og fordi Mor var misfornøiet med ham.

Somme Gange gik Erik og grunded over, hvad det kom af, at der ikke længer var hyggeligt hjemme, og han grunded ogsaa over, naar denne Forandringen var begyndt. Men han kunde ikke huske, naar den begyndte. Mor og Far saa aldrig rigtig venlig paa ham, syntes han. De tiede stille næsten bestandig. Og de saa bekymret ud. Rudolf og Julius blev klappet og kysset somme Gange. Ja

Lillegut ogsaa naturligvis. Men Mor og Far var vist blevet lei af ham, som var ældst.

Han sukked, naar ingen kunde se det. Han trode ikke, at han vilde bli glad mere, ialfald ikke før han blev stor og voksen engang.

En Kvæld ud paa Vaaren sa Far, da han havde spist — Gutten hang over en af sine Lekser —:

«Hvad tænker du at slaa ind paa, naar du nu er konfirmeret om et Aars Tid?»

Ordene var eftertænksomme og uden Glæde eller Forventning. Men Gutten skjød Hjærtet op i Livet og svarte:

«Jeg faar kanske gaa tilsjøs.»

Hverken Mor eller Far sa noget en Stund. Og det la Erik Mærke til. Før i Tiden kom Mor med Indvendinger, naar han snakked om at bli Sjømand, og hun blev bedrøvet.

Far mumled uden at se op:

«Ja, det er kanske bedst, du gaar tilsjøs. Saa er da *du* ude af Madfadet.»

Mere blev der ikke sagt. Men den

Kvæld graat Gutten sig isøvn. Ingen hørte hans Graad, ikke engang Lillesøster, som sov under Vinduet i en Kasse, som Far havde spigret ihop. Og ingen skulde høre den heller.

Kameraterne paa Skolen kaldte ham stadig «Barnepika». Allerede for flere Aar siden var han kommet udenfor deres Leke. Naar nogen en sjælden Gang bad ham være med i Morskaben, havde han ikke Lyst; for der var gjærne noget, han vilde tænke paa i Ro, noget, han netop havde læst, eller noget, som netop var hændt ham, eller han var saaret eller var ræd for at bli saaret af en eller anden af de værste Kameraterne, mens han lekte. Han var ræd Ordet «Barnepika».

Men hændte det, at han fik Lyst til at være med, turde han ikke bé om Lov; for han likte ikke at se, hvor forundret de andre blev over, at «Barnepika» vilde være med.

En Dag var der to Skoleklasser samlet til Sangtime. Da kom Førstelæreren ind. Han stansed borte ved Kathedret, til det Vers, som netop blev sunget, var forbi.

En Mand med stor Krop og stort Ansigt var han. Barskhed laa i hver Fure omkring de alvorlige Øine. Hodet skinned af blank Nøgenhed; men det graa Skjæg laa som en Vifte udover det høie Bryst. Eleverne var rædde ham, baade de flinke og lydige og de, som løi og stjal og blev indkaldt til Politiet og dømt til Ris. Han underviste i Religion. Og naar en af Eleverne ikke kunde Bibelstedet i Leksen, tog han en lang og bred Linial frem og gav ham en tre, fire solide Slag inde i den flade Haand, saa den dovned bort for en liden Time. Men ingen Lærer var Eleverne stoltere over at blive rost af. Hændte det, at han smilte, kom der en slig Godhed i Øinene, at Gutterne blev glade og forundret. De kaldte ham «Fader Abraham.»

— «Erik Hauge kom frem.»

Der blev saa angstfuldt stille i Værelset. Alle forstod, at der vilde ske noget. Hjærtet banked saa raadvildt i Brystet paa Erik. Han gik frem til Kathedret, mens han ledte rundt omkring i sin Hukommelse efter et eller andet galt, som han kanske havde begaat.

«Er det du, som sætter Navnet dit paa Pulten din oppe i Klasseværelset?»

Erik blev rent forfærdet. Han tænkte paa den pene, nymalte Pulten, og han tænkte ogsaa paa, hvor strængt det var forbudt at skjære Navn i Pulter og Vægge. Straks vidste han, at noget saa stygt kunde han umuligt ha gjort.

«Nei,» svarte han.

«Hvad? Negter du ogsaa?»

Førtstelæreren tog ham i Øret og trak ham med sig ud af Døren og opover Trappen og ind paa Klasseværelset og helt bort til hans Pult. Han klæmte saa haardt, at Erik hylte. Her var fuldt af Elever, som havde Skrivetime, og nu sad de stive af Skræk.

Gjennem Taarerne saa Gutten, at der stod skrevet «Erik Hauge» med Pen og Blæk. Han kjendte igjen sin egen Haandskrift. Han havde vel rablet Navnet ned i en Skrivetime. Men han kunde ikke huske, at han havde gjort det. Da Førstelæreren spurgte han nede i Sangværelset, havde Erik tænkt paa et Navn, som var *skaaret* ind i Pulten med en Kniv.

Nu tordned Læreren:

«Er det du, som har sat Navnet dit der?»

«Ja,» graat han.

«Naa, saa du vaager ikke at negte længer.»

Førstelæreren, som ikke havde sluppet Taget i Øret, trak ham nedover Trapperne og ind i Sangværelset. Og igjen hylte Erik af Smærte, saa det hørtes over halve Skolen.

«Nu har han tilstaat.»

Alle Eleverne hørte Ordene og Sanglæreren ogsaa, som flere Gange havde rost Erik for hans Stemme og Gehør. Gutten satte sig og bøied Hodet fuld af Skam.

«Hvorfor løi Barnepika, naar han vidste, at Navnet stod der?» hvisked nogen bag ham.

Da Førstelæreren var gaat, blev der saa stille i Klassen. Erik gløtted op paa Sanglæreren og saa, at han var bedrøvet; for han havde vel ikke ventet Løgn af ham. Og Gutten tænkte: «Han skulde bare vide, at jeg aldrig lyver.»

Men i flere Nætter vaagned han og graat stilt og mumled med sammenbidt Mund:

«Jeg løi ikke! — Jeg løi ikke! — Jeg lyver aldrig!»

Han faldt ikke tilro, før han havde bedt til Gud, bedt ogsaa for Førstelæreren, som han vidste ikke havde handlet af ond Vilje.

Men nu trivedes han daarlig paa Skolen. Han slog Øinene ned foran Lærerne. Og han glæded sig ikke til Sangtimen mere. Og Lekserne blev tyngre at lære. Han mistænkte sig selv for at være doven, endda han arbeided næsten hele Dagen baade hjemme og ude. Han anklaged sig selv, fordi han var træt og i daarligt Humør.

Hjemme fortalte han ikke noget om det, som var hændt ham paa Skolen. Det var længe, siden han fik til at snakke med Mor og Far om det, som trykked ham. Han aabned sig aldrig for nogen anden heller. Mor havde det saa travlt bestandig. Om Kvælden sad hun og halvsov og dupped, mens Far spiste uden at mæle et Ord. De andre spiste, før Far kom hjem.

Men der var ikke gaat mange Dagene hen, saa sa Far en Kvæld:

«Jeg hører, du har faat Juling, fordi du negted at ha skrevet Navnet dit paa Pulten.»

«Jeg husked det ikke.»

»Husked ikke?» svarte Far uden Hidsighed. — «Aa, det gale, du gjør, husker du nok, naar du blir mindet om det.»

«Og saa tænkte jeg, Læreren mente, at jeg havde *skaaret* Navnet ind i Pulten.»

«Kom ikke med sligt! Først husked du ikke, at du havde sat Navnet dit paa Pulten, og saa trode du, at Læreren mente et Navn, som var skaaret ind!»

Nu tiede begge. Men at Far ogsaa trode, at han havde løiet, det forundred ham i de første Øieblikke mere, end det saared ham. Siden saared det ham endnu mere, end det undred ham.

Om han bare havde været femten Aar istedetfor fjorten! Saa kunde han gaat bort og taget sig Hyre.

En Dag læste han i en Sjøfortælling om en Gut, som var hele to Aar tilsjøs, før han kom hjem og blev konfirmeret.

Dette gav Erik meget at tænke paa.

Om han strøg sin Vei tilsjøs nu straks, Mor og Far vilde ikke bli sinte paa ham! naar han la et Brev igjen og sa, at han kom tilbage om et Par Aar for at bli konfirmeret, og at han da vilde betale Konfirmationsklæderne selv. De vilde nok føle sig lettet ved, at han ikke længere laa og fyldte op i Hjemmet. Kanske havde han en pen Spareskilling igjen, naar Konfirmationsklæderne var betalt. Men det kunde hænde, at en rig og stor Mand tog sig af ham i fremmed Land. Saa blev han konfirmeret derude og kom hjem som Styrmand, rigtignok bare som Andenstyrmand, men i fine blaa Klæder. Mor og Far vilde nok bli glade i ham igjen; for han skrev flittig til dem naturligvis. Saa de behøved ikke at leve i Bekymring for ham. Kom han først ud, blev der nok en Raad. Naar Robinson kunde komme hjem igjen, saa maatte nok andre ogsaa gjøre det; for saa meget ondt og leit som Robinson kom han vel ikke op i.

Mens han gik Ærinder eller sad paa

Fortauget og rev op Græs mellem Brostenene med en gammel Malerskrabe og en gammel Kniv, var disse Tanker bestandig saa nær, at de varmed ham, og om Kvælden blev de en myg Pude at hvile Hodet paa.

En Dag han havde Ærinde ned paa Havnen, smøg han sig ombord paa et stort Barkskib. Han vilde bare høre, om der kanske var ledig en Plads som Dæksgut. Det gjorde da ingen Ting at spørge.

Det var en hvid Kvæld i Begyndelsen af Juni, og Klokken lidt over syv. Arbeidet var slut ombord. Dækket ryddet. Folkene sad vist og spiste; for han saa ikke et Liv. Han blev staaende paa Dækket. Han stod og følte Dæksplankerne under sine bare Ben. Han syntes, det var saa stort og rummeligt her, og det var akkurat, som om han havde været her før. Han saa agter mod Rattet og forud mod Baugsprydet og op paa Hyttetaget og helt op paa Stortoppen. Han saa paa den blanke Messing paa Dørhaandtaget agter og paa de store

Mastespirerne, som laa surret langs Rækken, en langsefter hver Række. Han kjendte Lugt af Skude og Labskaus og Sjø og randt fuld af Lykke og Spænding. Med denne Skuden var det, han skulde gaa ud, ja, for han var saa godt kjendt her ombord.

En skjægget Mand kom ud af Ruffet og drev dovent henover Dækket og stak med en Træflis i de tobaksgule Tænder. Med søvnige og mætte Øine saa han over Hodet paa Gutten og udover Havnen.

«De har vel ikke Brug for nogen Dæksgut her ombord?»

Manden tiede et Øieblik eller to, som om han maatte sunde sig lidt for at komme efter, hvad det egentlig var, Gutten havde spurgt om.

Han spærred de søvnige og mætte Øine op og sa med et Smil, som var fuldt af Erindringer:

«Jo, her har vi Brug for en Dæksgut.» Saa lo han. «Den sidste rømte i forrige Ugen; for Kapteinen vilde ikke mønstre 'n af.»

Nu kom der en stor, svær Mand ud af Kahytten. Han var pudset og pen og skulde vist iland.

«Se her, Styrmand, her har vi den nye Dæksgutten.»

«Ja, se der har vi 'n!» sa Styrmanden og lo. Det er ingen Tvil om, at det er han dèr.» Han saa ned paa de bare Benene paa Gutten. «Du har alt ta't Sjøstøvlerne paa, ser jeg. Det er rigtigt. Det er bedst at rigge sig ud itide. — Naar var du paa Saltvandet sidst, du da?»

«Jeg har ikke vær't ude før.»

«Hvor gammel er du?»

«Jeg gaar i det femtende.» Han syntes, at dette ruved mere end fjorten Aar og to Uger.

«Men du er voksen Kar alligevel.»

Saa kom der endnu en Mand ud af Kahytten, en ung Mand i Floshat og lys Vaarfrak.

«Nu er Dæksgutten kommet, Kaptein.»

«Vil du gaa tilsjøs, Gut?»

«Ja Tak!»

Men da lo de høit alle tre.

Hjærtet hopped i Erik baade af Spænding og af Frygt for, hvordan han skulde klare sig ud af det, han nu var kommet op i.

Kapteinen mønstred ogsaa de bare Benene og siden hans fattige, men ordentlige Klæder og tilslut Ansigtet, som var rødt af Forlegenhed.

«Den forrige Dæksgutten var en Slubbert. Jeg tror, du vil bli bedre. Han rømte fra baade Skibskiste og Sengklæ'r og Sjøstøvler og Oljeklæ'r. Du kan arve det altsammen. Saa har du ikke de Udgifterne. — Vi reiser om fem Dage. Saa kan du komme og begynde Arbeidet ombord, naar du vil. Maaneden begynder at dreie fra den Dag, du gaar ombord. — Du møder paa Mønstringskontoret Klokken tolv Dagen før Afgangen.»

Saa nikked han ud i Luften og gik iland. Styrmanden fulgte efter. Da de vel var iland, gik Gutten sin Vei, men langsomt. Det var blevet saa trangt inde i ham, at han stansed et Øieblik og snapped efter Veiret.

Tænk Sjøstøvler! Og saa Oljeklæder!

Og Skibskiste! Alt dette eied han, om han bare fik Lov til at reise ud. Kanske om en Maaned kunde han være i fremmed Havn og hæve ti Kroner hos Kapteinen og sende hjem. Han kunde ta baade Bibelhistorien og Kathekesen og Forklaringen med og læse paa dem i Frivagten, saa han blev den flinkeste Konfirmant. — Men han vilde ikke faa Lov alligevel.

Han stansed og saa tilbage mod Skuden. Om han havde turdet, vilde han ha gaat ind og prøvet Sjøstøvlerne. Han havde svært smaa Fødder. Saa Støvlerne blev vist ialfald ikke for smaa. Men kanske var de tørre og trængte Smurning. Skibskisten skulde det ogsaa ha været Moro at kige ned i. Der kunde være mange underlige Ting i den.

Og mens han langsomt gik videre, følte han, at han forlod det, han eied, og at han aldrig vilde faa se sine Eiendele; for han fik ikke Lov til at gaa ud, før han var konfirmeret. Han tænkte ikke engang paa at spørge sig for hos Mor og Far. Han sørged. Tænk Sjø-

støvler! De, som var saa dyre! Og saa Oljeklæder!

To Dage efter fik han et Tylvt Æg hos en Bondekone, som var kommet paa Besøg hos Familien ovenpaa; for han havde gjort hende mange smaa Tjenester, og hun likte ham saa godt. I første Øieblik kunde han ikke tro, at alle disse store, pene Æggene var hans, bare hans. Han løb nedover Trappen med dem i Huen og la dem paa Kjøkkenbænken foran Mor. Han blev endda lykkeligere, da han saa, at hun smilte. Og stolt løb han ud for at komme i rette Tid til den Handelsmand, som han var Visergut hos. Han glæded sig til at smage et af Æggene ikvæld. Han kunde ikke huske sidste Gang han havde spist Æg. Bitte smaa Beter af Gangen skulde han ta og gjøre sig rigtig tilgode. Saa vared det længere. Og af Resten kunde Mor lage Pandekager.

Men da han om Kvælden kom ind for at spise, saa han ikke noget Æg. Han aad sin Grød og Mælk og vented, at det skulde komme siden. Da blev han var,

at Mor la et stort, pent Æg ned i den Dybtalerken, hvor de skaarne Smørrebrød laa, som hver Kvæld vented paa Far. Han følte et Stik i Brystet, før han endnu fik tænkt sig om.

«Skal ikke jeg faa et?»

Moderen stod bøiet over Vuggen. Hun saa ikke op, da hun svarte:

«Jeg solgte de andre Æggene.»

Mere sa hun ikke. Og der faldt ikke et Ord mere fra nogen af dem. Om lidt gik han ind i Kammerset og satte sig paa Sengen. Det hvide Lys fra Junikvælden fløD ind af Vinduet. Der var saa stilt baade i Huset og ude i Veiten. Han tænkte paa Æggene og paa den store Barken nede i Havnen og paa Sjøstøvlerne og Oljeklæderne og Skibskisten, som vented paa ham. Han tænkte ogsaa paa Mor og Far, som ikke længer brød sig om ham, som var ældst; for de havde saa mange Barn. Det var, ligesom han ikke var til længer. Men de vilde alligevel ikke la ham reise ud straks for at tjene Penger. Kanske vilde han snart faa en liden Bror eller Søster igjen,

og da blev det nok smaat om Plads. Naar Sommeren var forbi, kom Vinteren. Far vilde næsten aldrig sige et Ord. Og ikke Mor heller.

Pludselig syntes han, at han umulig kunde holde ud længer hjemme.

Lillesøster kom ind og klædte sig af og gik tilsengs. Og snart sov hun; for hun pleied sovne ind, før hun fik Tæppet over sig.

Hun var egentlig snil, Lillesøster. Han vilde kjøbe et fint Halsbaand til hende, naar han kom til fremmed Land.

Han vidste, Far skulde komme sent hjem ikvæld, og nu vented han bare paa, at det vilde bli stilt inde i Stuen. Saa gik han sin Vei. Jo længere han tænkte paa dette, jo roligere blev han. Skuden vented ham, og Sjøudstyret laa færdig til ham ombord. Det var bedst at benytte Anledningen nu — den var saa billig.

Da han hørte, at Mor gik iseng, fandt han frem sin Blyant og rev et Blad ud af Skrivebogen. Med store, tydelige Bogstaver skrev han i det hvide Lys fra Vinduet:

«Kjære Forældre.

Jeg reiser tilsjøs ikvæld. Vær ikke ræd for mig. Om en Maaned sender jeg ti Kroner hjem, som jeg vil bede Skipperen om; for han ser saa snil ud, ialfald fem Kroner. Jeg har Sengklæder og Sjøstøvler og Oljeklæder og Skibskiste, som I skal faa se, naar jeg kommer hjem engang og gaar for Præsten, og jeg har Kathekesen og Bibelhistorien og Forklaringen med.

Ærbødigst

Erik Hauge.

Jeg skal skrive flittig; for jeg er glad i Eder.»

— Han tog sine Søndagsklæder frem. De hang i Krogen bag et lidet Forhæng. Han la sine Sko ind i dem og desuden Kathekesen og Forklaringen og Bibelhistorien, og han surred det hele sammen med sin Bukserem; for han havde ingen Snor og ikke noget Taug heller. Saa trak han de Bukserne, som han havde paa, fastere sammen bag i Spænden, forat de ikke skulde glide af ham. Han tog Papiret og Bylten og skulde liste sig

ud. Længe holdt han paa med at aabne Døren til Kjøkkenet; for den maatte ikke knirke. Han saa et Øieblik tilbage og bort paa Lillesøster, og da husked han paa det fine Halsbaandet, som han vilde kjøbe hende, naar han kom til fremmed Land.

Han vaaged ikke at lukke Døren efter sig. Paa de bare Benene tripped han bort til Kjøkkenbænken og la Papiret der. Saa maatte Mor se det, naar hun kom ud for at lage Frokosten imorgen tidlig. Da vilde hun forstaa, at det var bedst, at han var reist, og hun vilde bli glad, naar hun læste sidste Linjen; for da skjønte hun, at hun og Far vilde faa Hjælp af ham, og at det var sikkert, at han kom hjem engang. Aa, de skulde nok bli glade i ham igjen, om ikke før, saa naar han kom hjem som Jungmand.

Han lytted.

Indefra Stuen hørte han ikke en Lyd. Han blev staaende og se sig om. Udenfor stod de lave, graa Trævægge og stængte og lytted. Herinde var Lyset mattere, et Drømmeslør, som hundrede Erindringer

saa paa ham igjennem. De havde aldrig set paa ham før nu ikvæld, da han skulde reise bort. Kaffekoppen hans lyste saa tungsindig. Den havde han siddet og drukket af saa mangen Gang herinde, og han havde ligget og sovet paa Gulvet her, baade dengang Julius og dengang Rudolf kom til Verden, og Mor laa syg i Stuen. Grødgryden stod sort og fortvilet. Den havde han faat Lov til at skrabe før i Tiden, naar Mor havde kogt Fløde i den. Nu var det bestandig Lillesøster, som fik skrabe den; for han var blevet for stor. — Kanske kom han alligevel aldrig hjem igjen. Der kunde hænde ham noget paa Sjøen.

Da kribled det i Næsen. Han maatte svælge Graaden. — Nu *maatte* han benytte Anledningen . . .

Han skjøv op Døren ud til Gaarden. Den knirked, og i Forfjamskelsen lukked han den hurtig igjen efter sig. Men da knirked den paany og denne Gang endnu stærkere. Han løb angst over den lille Gaardspladsen og gjennem Portgangen og greb fat i Nøglen. Han rev og sled i den.

Nu husked han, hvor vrangt Laaset var. Porten stod aaben hele Dagen, men lukkedes om Kvælden uden at bli laast.

Da hørte han hurtige og klaskende Trin af nøgne Ben bag sig.

«Erik! — Erik, hvor skal du hen? — Svar! Hvor skal du hen?»

Mor stod ved Siden af ham i bare ett Skjørt. Han slap Laaset.

«Kom ind!»

Hun greb ham i Armen og trak ham ind i Gaarden, hvor der var lyst. Han fulgte med uden at gjøre Modstand.

«Hvor skulde du hen?»

«Tilsjøs.»

Han vaaged ikke at se op. Derfor saa han ikke, hvad som foregik i hendes Ansigt. Han saa ikke, at hun stirred bleg paa Bylten.

«Herregud, hjælp os allesammen!» stønned hun og slap ham. Han lusked ind i Kammerset og klædte sig af. Om lidt hørte han hende i Kjøkkenet. Hun blev staaende der. «Nu finder hun Papiret,» tænkte han. Siden aabned han Bylten, hængte Søndagsklæderne op paa sin Plads.

— Nu graat hun og snøfted inde i Stuen. Og da maatte han selv til at graate.

Det var nok styggere at rømme hjemmefra, end han havde tænkt. Men han havde bare villet benytte Anledningen, eftersom Udrustningen laa og vented paa ham. Mor var nok glad i ham alligevel. Kanske vilde Far gi ham Juling. Men det var ikke sikkert, at Mor fortalte ham det, som var hændt.

Han krøb iseng og tænkte paa, at nu fik han ikke noget godt af Sjøstøvlerne og Oljeklæderne og Skibskisten. Det var leit. Et rent Tab. Om et Aar maatte han kjøbe sig hel ny Udrustning. Og det maatte Far laane Penge til; for hvor skulde de ellers komme fra. Saa maatte han selv arbeide dem op, naar han kom tilsjøs. Det blev mindst tre Maaneders Hyre. — Men det var godt at vide, at Mor var glad i ham; for ellers havde hun nok ikke graat.

Nu kom Far. Gutten lukked Øinene og laa og lytted. De talte sammen derinde. Far læste op det, som stod paa Papiret. Gutten hørte et og andet Ord,

og Mor graat lidt endnu. De blev aldrig færdig med at snakke derinde, syntes Erik. Saa meget havde de ikke sagt paa lange Tider.

Da gik Døren op, og han lukked Øinene fast i. Far stod over ham og Mor ogsaa. Hvor længe de stod! Gutten laa og vented paa, at de skulde gaa ud af Kammerset; men de gav sig god Tid. Da strøg Faderens store Haand, som indvendig var haard som Horn, saa let og fint over Kindet hans. En Frysning randt gjennem Gutten; for denne Haanden havde en og anden Gang smældt til ham. Men han holdt Øinene godt lukket. Han hørte, at Far sukked saa tungt, og at Mor pussed Næsen.

Men da de vel var ude af Døren, maatte Erik til at graate igjen; for nu vidste han, at Far ogsaa var glad i ham. Baade Mor og Far. Og da var det kanske bedst, at han ikke slap afsted tilsjøs denne Gangen alligevel, endda Anledningen havde været saa god og billig . . . .

MOR OG FAR.

Søndagen efterat Erik havde forsøgt at rømme hjemmefra, tog hele Familien sig en Tur op i Bymarken, Lillegut og Julius i Barnevognen, de andre fem tilfods. Tidlig var Middagen blevet spist, forat Eftermiddagen skulde bli rigtig lang, og Mellemmaden var smurt og lagt i en liden Tine bag i Vognen.

Det var første Gang iaar, at Familien gjorde en Udflugt, endda det led ud i

Slutten af Juni. Forrige Søndag havde baade Mor og Far været for trætte. Men idag havde Mor jaget paa, at de skulde afsted.

«Sommer'n er kort.
Han flyr snart bort.
Næste Aar kommer
der kanske ingen Sommer,»

sa Mor.

Gaderne var tomme og søvnige og fulde af Sol. Søndagsmiddagen blev fordøiet rundt omkring i Hjemmene. Og de faa, som færdedes ude, var stille og høitidelige, ligesom det gjaldt om ikke at forstyrre dem, som hvilte Middag.

Erik turde ikke se op paa Far; for Far havde endnu ikke snakket med ham om Rømningen. Og spændt var han paa, om han vilde faa høre noget, eller om Far vilde lade, som om han ikke kjendte til den. Begge gik de og tiede.

Men Mor havde faat Munden paa Glid. Ja, hun var som et nyt Menneske; for hun kom ikke udenfor en Dør uden om Sommeren, og nu gik hun og undred sig over alle Forandringer siden ifjor.

Somme Huse havde faat ny Maling. Paa andre var der kommet nye, røde Tagstene. Det var svært, saa Folk kosted paa Husene sine. Hos Petersen ude ved Skansen var der sat ind Speilglasruder, og dem blev hun ligefrem glad over, lod det til. — Nei, hvor langt den nye Skolebygningen var kommet! Nu havde de lagt Mønsaas paa den. Ifjor holdt de paa med første Stokværk . . . og der var hele tre. Og altsammen af Sten! Nu for Tiden skulde alt være saa stort og gromt. Anderledes var det ret, dengang hun var liden og gik paa Omgangsskolen. Det blev Folk af dem, som gik paa den ogsaa, om de rigtignok ikke lærte saa overhændig meget, som Barn nu for Tiden gjorde.

Da de kom ud til *Fladen,* maatte hun stanse og se paa Fjorden. Herfra tog den sig saa helt anderledes ud, syntes hun, end inde fra Byen.

«Idag er det klart. Strandlandet paa den andre Siden er kommet os saa nær — akkurat som om vi saa gjennem en Kikkert.»

Ansigtet, som vendte udover, var bare Smil og Erindringer.

Opover Bakkerne til Bymarken blev det Far og Erik, som skuved Vognen. Mor kom efter og drog paa Lillesøster og Rudolf, som alt var gaat træt. En ved hver Haand havde hun. Kjoleskjørtet var hæftet op; for hun havde sin fineste Kjole paa, og hun arbeided sig varm og andpusten, som om hun var midt i Hverdagskavet.

Oppe paa Høiden blev det fladt og rolig. Og da slap hun Barnene, som fløi afsted efter Vognen.

Nei, saa sandelig trode hun ikke, at de alt havde slaat det Engstykket her!

Hun maatte bort og ta sig en Haandfuld Høi og lugte paa det. Tyndt var det og knaskende tørt; men det var da bra alligevel det lille, som havde vokset her. Aaja, Vaaren havde været tidlig ude iaar, og Regnet havde været for sparsomt. Og denne Jordlappen var svært skrind. Saa Folk havde maattet slaa for at bærge det lille Høiet, som var her.

De dreied bort fra den brede Landevei og ind paa en liden en, som vanskjøttet og kroget sneg sig indom et Par Gaarde og kom bort inde i Skogen. Husene var graa og skjæve og lod ikke til at like sig. Paa den ene af de to Gaardspladser gik der nogen pjuskede og tause Høner, og omkring Hugstabben udenfor Vedboddøren var der Fliser og Rusk og Rask i slig Mængde, som om der ikke var ryddet op siden ifjor. En Vogn laa overende og vented paa sit ene Hjul, som stod op til en Væg og havde mistet Jernbaandet. Ved siden af laa en Rive og gren med de Tandstumper, som den endnu havde igjen. Alt stod eller laa, som om det for Aar og Dag siden var faldt Folk ud af Hænderne. Døren paa den graa Hovedbygning havde vist engang været rødmalt; for endnu var der lidt rødt igjen paa den hist og her. Eller kanske havde den aldrig været malt for Alvor. Nogen havde kanske brugt den som Prøveklud og givet den nogen Strøg af Kosten. Deraf denne næsten udviskede røde Farve midt i alt

dette fattige graa. Det røg lidt af Skorstenspiben og ikke bare af den, men ogsaa af Mønet paa begge Sider af Piben.

«Det var andet Stel i den Bygden, *vi* kom fra, Far.»

«Ja, du kan saa sige.»

«At ikke Bønderne i Nærheden af Byen maler op Husene og gjødsler Jorden ordentlig!»

«Folk skammer sig liksom ikke, naar de bor saa nære Byen,» sa Far.

«Nei, En skulde næsten tro det.»

Borte i Skyggen i Skogkanten slog de sig ned. De laa høit her, og her havde de Udsigt indover Fjorden — did indover, hvor Mor og Far var kommet fra i sin Ungdom.

Lystseilerne nede paa Fjorden flytted sig ikke af Flækken. Som hvide Insekter laa de og sov, mens de vented paa Kvælden for at begynde at seile omkring i det blaa. En hvid Sky var spændt som et smalt Baand over Himlen derinde. Det beholdt sin Form, men blev tyndere, næsten gjennemsigtigt. Der gik Huller i det, og de fyldtes af det blaa. Baandet

blev hvide Stumper, og Stumperne blev ved at bli tyndere, til alt var blaat.

Den lille Fæstning derinde paa Fjorden naade ikke ned paa Vandet med sin Bug. Og Stranden over paa den andre Siden laa ogsaa høit ligesom for bedre at kunne speile sig, og ingen Skygger var der i det store Rum hverken høit oppe eller langt nede.

Her i Skyggen af Skogen tog Kjøligheden lindt og blødt om Mor og Far. De fyldtes af Hvilen. De hørte ikke Barnene, som kravled omkring i Græsset. Erik var den eneste, som sad stille og nær dem.

«Naar vi faar Ongerne voksne engang, saa maa vi ta os en Tur hjem, Far.»

«Det er høgt op og langt fram til det endnu.»

«Den venter ikke for længe, som venter paa noget godt.»

«Naar det bare ikke blir altfor længe saa . . .» mente Far.

«Ja, for det skulde være Moro at se igjen Skogen, som jeg gjæted i. Bare de

ikke har hugget den ned. Det er ikke sagt, at han, som eier Skogen, er saa glad i den som jeg, som gjæted i den. — Udvold vil jeg alligevel ikke se igjen. Nei, nei. Dér har jeg havt det for ondt ... men Gamla paa Re vilde jeg gjærne hilse paa. Hun var saa god . . . Tænk, hun lever endnu . . . hun skal ha fyldt 90, du . . .»

Om lidt vendte hun sig og saa opover Træerne.

«Der er ingen Bjælde i Skogen her . . . En sakner noget i Skogen, naar ikke Bjælla høres.»

Nu blev de siddende og se indover Fjorden, som langt inde lukkedes af lave blaa Aaser. Saa mumled Far:

«Vi havde nok klaret os, om vi var ble't boende i Hjembygden og.»

«Ja, det skulde jeg mene. Naar En arbeider saa haardt, som vi gjør, klarer En sig overalt, tænker jeg, baade i Byen og paa Landet, baade i Norge og i Amerika.»

«Men det er hardt paa Landet, naar En ingen Jord har,» mente han.

«Det var et sandt Ord.»

«Ingen Mand i Verden har det saa godt som en Bonde, naar han sidder paa sin Gaard uden altfor stor Gjæld.»

«Ja, jeg skulde tro det,» sa Mor. «Det ved den bedst, som har prøvet baade Byen og Landet.»

Lillesøster kom med Blomster og la i Fanget til Mor. Hun vilde ha hende til at lage Krans. Og Mor bandt; men Tankerne var langt borte fra Blomsterne. Øinene gik indover Fjorden.

«Hvis jeg blev rig, bygged jeg mig en Stue oppe i Aasbygden. Der vilde jeg gjærne bo.»

«Jeg vilde heller bygge Stuen i en anden Bygd,» sa Far, «et Sted, hvor jeg ikke har været Husmandsgutten. — Folk var leie, og jeg frygter for, at de aldrig vilde slutte med at være leie, om jeg vendte hjem igjen og var aldrig saa rig og grom.»

«Saa bygged vi en Stue i Djupdalen, vi Far!» sa Mor og lo og satte Kransen paa Hodet til Lillesøster.

Erik maatte se op paa Mor. Slig havde

han set hende før ogsa, men for længe siden. Den Tonen kjendte han igjen. Slig havde bun snakket, naar Far var mørk og tung.

Far sa:

«Jeg skal være tilfreds, om jeg faar leve saa længe, at jeg ser alle Barna mine vel og vakkert frem, og jeg sjøl faar ha Helsen, saa jeg kan arbeide, helt til jeg dør. Nødig vilde jeg komme til at ligge dem tilbyrde. — — Erik vil nok bli en dygtig Mand. Han faar bare ikke miste Modet, om det er trangt og smaat hjemme. Men vi faar ikke undre os over, om han har holdt paa at miste Modet; for vi har sjøl holdt paa at miste det. Og det har vel været liksom for mye for 'n.»

Far tiede en Stund, før han blev ved:

«Erik vil nok holde ud, naar han husker paa, at Far hans har havt det endda trangere, og at mange af Skolekameraterne hans kunde takke til, om de havde det saa pas som han.»

Endda hverken Far eller Mor saa paa ham, vendte han sig bort for at slippe

at møde Øinene deres. Han bed imod Graaden, men kunde ikke hindre, at Taarerne krøb frem. Gjennem Taarerne saa han Fjord og Fjæld og Himmel, som flød sammen i et stort og ubestemmeligt Rum, — ubestemmeligt som hans Fremtid. Han loved sig selv, at han vilde arbeide for Mor og Far, saa de kunde faa sig en Stue paa Landet engang. Naar han nu bare blev voksen... de skulde nok faa se, at han var glad i dem, endda han havde villet benytte Anledningen til at komme tilsjøs saa billig . . .

Om en Stund mærked han, at der var svært til Liv bag ham. Leken vokste og maatte ha stor Plads. Det yred omkring ham. Mor havde taget Kjoleskjørtet af og krøb paa Knæ sammen med de smaa. Hun førte an.

Siden blev det stillere. Af Kviste og Grene byggedes Stald og Fjøs og Kjøkken. Hvide Stene, som Lillesøster og Rudolf hented fra Veien, blev Kjør og Sauer. Hun havde fundet frem Lekene

fra den Tid, hun var Barn. Og saa sang hun:

«Tænd i Ljøset
og gaa i Fjøset
og sjaa, om Kalven er kommet.
Hei! Kalven dansa
og flaug og sprang,
og Mor, hu graat,
og Budeia sang,
og høgt i Taket stod Glæ'a.»

Erik hørte Snakket og Latteren og Sangen, og alle hans Tanker kom tilslut med i Leken. Men han blev siddende der han sad, og Taarerne veiredes bort. Da Blakken skulde skoes, ropte Mor paa ham. Han maatte komme og hjælpe til; for Far var væk. Erik holdt Bagfoden paa Blakken, mens Mor slog Skoen fast. Og saa sang hun:

«Sko Blakken med Hammer og Tang.
Imorra ska han den Veien lang.

Sko Blakken og sko 'n vel.
Imorra ska han i Brurefærd.

Sko Blakken og sko 'n godt.
Imorra ska han te Kongens Slot.»

«Bøh!» hørtes der inde fra Skogen. Al Lek stansed, og hver Latter og hvert Rop var med ett forbi.

«Bøh!» sa det igjen. Og alle lytted.

«Jeg mener, der kommer en Bjørn, jeg,» sa Mor. «Nu faar vi se til at faa Hest og Krøtter ihus.»

Rudolf og Julius sutred. Da kom Far paa alle fire frem bag en Busk i Skogkanten.

«Der har vi Bjørnen!» ropte Mor og løb bort og gjemte sig bag Barnevognen. De andre efter. Og alle lo undtagen Julius, som ikke kunde tro, at dette var Far, eftersom han gik paa alle fire og sa: «Bøh!»

Men saa reiste Bjørnen sig paa to og trak op noget af Lommen. Og nu kom alle frem. Han havde laget fire Siljupiber. En til hver af de fire ældste; men den største fik Erik, og den havde tre Toner, mens de andre bare havde én. Nu blev der Musik. Fuglene i Skogen tiede og lytted. Lillesøster sa:

«Hvis vi blaaser for længe, blir det Regnveir.»

Rudolf og Julius tog Piben fra Munden og stod og saa betænksom ud.

«Da er det kanske bedst, vi slutter,» mente Rudolf.

«Vi kan blaase bare stilt, saa ikke Regnet hører os,» foreslog Julius.

«Det kan vi gjøre ja,» sa Rudolf, og nu blaaste de stilt.

Erik sad nær Mor og Far, da han mælte:

«En slig Tur faar vi ta os næste Søndag og.»

Han blev lidt flau, da han havde sagt Ordene og vendte Ansigtet bort. Det var de første, som havde lydt fra ham i Eftermiddag.

«Ja, saa længe det er Sommer, maa vi ud,» mente Mor. Og Far sa:

«Sauen synes, det er Hus i hver Busk nu. Og vi har Grund til at synes det samme.»

«Sommeren er en god Tid for alle,» blev Mor ved, «og bedst for den, som er stængt inde om Vinteren liksom Sauen.»

«Og ikke trænger mer end en Busk og en Græsvold for at være glad,» sa Far.

«Glad liksom Sauen ja,» sa Mor.

NØGLEN TIL HELE VERDEN.

I den brede Gaden, som ligger nedenfor Veiten, bode der en Snedker, som hed Svein Ilt. Hans Gaard laa paa Hjørnet ud mod den brede, stille Kirkegade, som gaar ned i Fjorden straks nedenfor Gaarden.

I alle Vinduer stod der tæt med Blomsterpotter; men alle Blomster og alle Planter var enten borte, eller de var døde, og der saaes ikke Gardiner; alligevel

kunde ingen se derind; for det gamle Hus laa paa en høi Mur i Bakken.

Porten stod aaben hele Dagen. Den, som gik forbi, saa ind paa en stor Gaardsplads med høie, gamle Træer. Her var saa stille. Ingen andre end Svein Ilt bode her. De to Snedkersvende, som arbeided hos ham inde i det dybe Værksted, kunde ikke fordrive det stille, det uddøde ved Huset og Gaardspladsen.

Men engang var her anderledes. Da arbeided syv, otte Mand i Værkstedet. En ung Kone sang, og seks Børn løb og lo. Og Snedker Svein Ilt, ung og stærk og glad, plystred og brugte Barnene som Manualer. De hvinte af Glæde og Skræk, mens de blev svunget i Luften af Fars Arm og høit over Fars Hode og derefter rolig sat ned paa Gulvet, eller de stod fulde af Beundring og saa til, at en Bror eller en Søster blev svunget, mens de vented paa, at deres Tur skulde komme. — Og der var Blomster i Vinduerne, og hvide Gardiner lyste op.

Men Barnene døde, et efter et, inden de naade den voksne Alder. Naar et

var død, gik der en Tid hen, og da begyndte et andet at skrante, og Døden kom. Tilslut fulgte Konen sine Barn. Og Snedker Svein Ilt blev alene igjen. Endnu var han ingen gammel Mand af Aar, bare af Udseende. Han glemte at plystre, og han havde ikke længer Trang til Manualer og Gymnastik. Hans Ryg krøget sig. Hans graa Haar var stadig altfor langt og laa nedover Ørerne og Busserullen. Skjægvæksten var svag og ujævn. Skjægget voksed i Dotter hist og her i Ansigtet. Aldrig blev det klippet, og aldrig blev det langt. Men de Øine, som straalte frem ud af Hodets haarede Uryddighed, var dybe og tunge og graa.

Om Dagen pusled han i Værkstedet eller drev oppe i de Værelser, som engang havde været fulde af Liv og Leg og Latter, men nu var stille som Svein Ilt selv. Først naar Kvælden kom, og hans to Svende var gaat, arbeided han for fuldeste Alvor. Den, som gik forbi Porten mellem otte og elleve om Kvælden, kunde bestandig høre nogen inde i Værkstedet, om han lytted.

En Sommerkvæld var Snedker Svein Ilt kommet ud i Porten og havde vinket paa Erik Hauge. Han vilde ha ham til at løbe et Ærinde. Erik havde bare saavidt set ham før, men ofte hørt, at Folk snakked om ham. Stille og sky blev han overfor hans faamælte Alvor og underlige Udseende. Han hørte bare de nødvendigste Ord fra ham.

Men da han senere engang — det var en mørk Augustkvæld — løb et Ærinde for ham, havde han en Kjæp i Haanden. Den tog Snedkeren og saa paa; for Gutten havde skaaret et Hode i Haandtaget. Svein Ilt saa baade paa Hodet og paa det øvrige, som var krotet ud nedover Kjæppen.

De stod inde i Snedkerværkstedet under en stor Hængelampe med Skjærm. Som et lidet Fyr lyste den. Skjærmen samled Lyset over Dreierbænken og de hvide Spaanerne og det blanke Værktøi. I Krogene og oppe i Loftet laa Mørket urørt.

Gutten følte sig som i en Helligdom herinde, endda her omtrent var som i de andre Snedkerværksteder, han havde set.

Men de havde rigtignok ingen Svein Ilt.

«Hvor gammel er du?»

«Lidt over fjorten Aar.»

«Hvad vil du bli?»

«Jeg har tænkt paa at bli Sjømand.»

«Ved du, *hvorfor* du vil bli Sjømand?»

Gutten betænkte sig. Disse Ord fordred et klart, et godt Svar, forstod han.

«Du ved ikke, hvorfor du vil bli Sjømand?»

«Jeg vil se mig om i Verden.»

«Har du ingen anden Grund?»

«Jeg vil forsørge mig selv saa snart som muligt.»

«Hm. Det var en fornuftig Grund. — Se her.»

Han rev et Stykke Tøi af Stri bort fra en Gjenstand, som stod lige i Nærheden.

«Hvad er dette for noget, tror du?»

«Et Bord.»

«Hvad Slags Bord tror du?»

Gutten saa paa det. Noget saa vakkert havde han aldrig set før. Pladen havde flere Sorter Træ, det ene lagt ind i det andet eller ved Siden af det andet. Det

hele var Grener og spinkelt Løv og Blomster med Himmel over. Og baade Himlen og Grenene og Løvet og Blomsterne lyste dunkelt og blødt. Saa lækkert var det, at en maatte synes, det var Synd at ta paa det.

«Denne Pladen er en Vaarnat i Blomstringstiden,» sa Svein Ilt og løfted det helt ind i Lyset. Gutten saa Bordbenet, og da lo han stilt; for det var en liden Træstamme med spædt Løv paa og nogen Insekter. Men baade Løvet og Insekterne lyste dunkelt og blødt som det, han havde set oppe paa Pladen. Træstammen løb op fra sin Rod og delte sig i to og løb sammen igjen oppe under Bordpladen. Gutten forstod, at det var ikke en naturlig Stamme, som var brugt, men en eftergjort. Det var fremmed, det hele, og alligevel saa naturligt, saa kjendt.

«Det er et Sybord,» sa Snedker Svein Ilt. Han aabned med en gulblank Nøgle og trak en dyb Skuffe frem. Det var som at se ned i et Hus, som Taget er løftet af.

«Det er en Skuffe, som bare *den* kjender, som har studeret den, og som er

rigtig glad i Bordet. Her findes to Rum, som ingen kan se og heller ingen aabne, uden at han har lært det; men han lærer det ikke hverken første eller anden Gang han ser paa, at de blir aabnet. Den Kvinde, som eier Bordet, har kanske nogen gamle Breve, som hun ikke vil, at nogen skal se. Eller hun har en kjær Erindring, som ingen fremmed Haand skal fingre ved. — Erindringer fra Vaaren i sit Liv, fra en Vaarnat kanske. Kjender hun dette Bord, elsker hun det og forstaar det, da kan hun gjemme dem trygt her. Bordet lar sig ikke aflure sin Hemmelighed som det skrøbelige Menneskebarn. Og skulde hun dø, før hun faar brændt sine kjære Erindringer, saa vil ikke den nye Eieren af Bordet finde dem. Han vil ikke engang ane, at Bordet har hemmelige Lukker. I Hundreder af Aar kan Sybordet tumles omkring i Verden, og Hemmeligheden blir ikke røbet; for Bordet forstaar det, som Menneskene saa sjælden forstaar: at gjemme sine dyreste Skatte dybt inde i sig selv

og det med den Trofasthed, som først dør med En selv.»

Svein Ilt lukked Laaget og laaste og stak den gulblanke Nøgle i Lommen.

«Ved du, hvor lang Tid En maa studere for at bli Doktor?»

Nei, det viste ikke Erik. Men han havde vist hørt noget om, at der skulde trænges svært lang Tid.

«Jo, det skal jeg sige dig. — Det er otte Aar. Men et sligt Bord lærer du ikke at lage, om du saa har studeret Snedkerhaandværket i ti Aar. Ikke noget Arbeide i Verden trænger saa lang Tid for at læres som Snedkerhaandværket.»

Svein Ilt havde sat sig op paa sin Høvlebænk. Ryggen var krøget. Hodet luded. Fremover Ørerne og Kinderne faldt de lange, tynde Haar. Men Panden var fri, og tunge og stille brandt Øinene. Nu var de det eneste, Erik saa paa, endda de ikke var rettet mod ham.

«En blir aldrig færdig med at studere til Snedker, og den, som ikke har faat Ævnen til at bli Snedker, blir aldrig en duelig en, og den, som ikke er glad i

Snedkerarbeidet, blir aldrig duelig heller. Men selv om En baade har Ævnen og Kjærligheden, saa blir en ofte skuffet og sørger; for En faar ofte ikke Arbeidet til saa godt, som En vilde. Det blir anderledes end det, En tænkte. Men saa har En ogsaa Glæder. Gud tog fra mig Kona og alle Barna mine. Jeg havde ingen Ting igjen i Verden, hvis jeg ikke havde mit Haandværk. Jeg takker Gud hver Dag, som gaar, at jeg fik beholde det. Ja, for det er en Rigdom. Da jeg var ung, reiste jeg omkring i fremmede Lande og saa og lærte. Hvor jeg kom hen og vilde slaa mig tilro en Tid, der fik jeg Arbeide, fordi jeg *kunde* et Arbeide og elsked og æred det. Det var Nøglen til hele Verden. Og nu, naar jeg sidder her gammel og forladt af alle undtagen Gud, nu er mit Haandværk ogsaa Nøglen til hele Verden. Det aabner for Verden inde i mig, aabner baade ind til Glæden og ind til Sorgen. Det gir mig mange Tanker og mange Drømme. Det aabned Veien for mig helt til Gud, som gav mig dette Haandværk, gav mig Ævnen og

Kjærligheden til det. — Nu har jeg ikke noget større.»

Svein Ilt tiede og tog en liden glat, nyhøvlet Fjæl. Han blev siddende med den mellem Fingrene. Han strøg den med sine Snedkerhænder, som var flækket af Fernissering og Beising; men det var kjærlige Hænder, som holdt en kjær Gjenstand.

«Naar En er duelig Snedker og altsaa glad i sit Haandværk, saa blir En ogsaa glad i Træer. En lærer at forstaa, hvad Slags Natur hvert Træ har, og hvad det trænger for at bli til det, det er . . . Granen, som er sprød og løs, Furuen, som er fed og gulig ... Jernet og Stenen i Eken, den spænstige Ask og det seige i Almen, den svarte Ibenholt og Finheden og den lækre Farven i Mahognyen.

Jeg sidder her om Kvælderne og arbeider paa et Stykke Træ for at faa det til at bli et Stykke af et Bord eller af et Skab. Jeg ser, hvor det læmper sig efter det, jeg saa inderlig vil, og det, jeg tænker. Jeg ser, at dette Sybord for Eksempel blev det, som min Vilje og min Kjærlig-

hed tænkte med det. Jeg ved, at det skal bli til Glæde for et Menneske, at det skal tjene et Menneske og siden gjennem Tiderne glæde og tjene et andet Menneske og et tredje. Kanske vil en Snedker bruge den Idé, jeg har havt. Han vil gjøre en god Efterligning, som ogsaa vil glæde og tjene Mennesker. Og efter ham vil kanske en anden gjøre en god Efterligning af Efterligningen. Og da maa jeg tænke paa, at dette Bordet, som staar her, er gjort af mange Træsorter, og Træerne spired, et i Norge, et i Afrika og andre i Asien, og alle spired de af hver sit Frø, som Vinden havde ført kanske flere Mil gjennem Luften, før det satte sig fast og begyndte at spire. Og Stykker af disse Træer fra forskjellige Verdensdele blev til et Sybord, som skulde staa enten alene eller gjennem Efterligninger i Hundreder af Aar, ja, da synes jeg, at jeg forstaar Evighedstanken. — Naar jeg tænker saa langt frem med et Sybord, hvor langt maa da ikke Gud ha tænkt frem med os Mennesker. Jeg forstaar da, at vi er evige. Vi skal aldrig dø.

Det fortæller mit Haandværk mig og Naturen, som det har ført mig ind i. Ja, for mig har mit Haandværk været Nøglen til hele Verden.»

En Stund sad han taus, men ganske i samme Stilling som før. Det var, som om han indvendig talte videre, som om han *maatte* føre videre det, han havde sagt. Kanske havde han glemt Gutten og glemt, hvor han sad.

Men da han om en Stund saa op, fik han Øie paa ham, og han kom straks til at huske Kjæppen, som Gutten havde skaaret ud. Han vendte sig der han sad og tog den. Den laa paa Høvlebænken.

«Du vil bli Sjømand, og det kan være godt nok, hvis du duer til det Arbeide og blir glad i det. Men» — han saa paa Kjæppen baade oventil og nedentil — «du vilde faa Glæde af Snedkerhaandværket ogsaa, hvis du blev glad i det; for du duer til det, ser jeg. Du har Haandlaget. Du har Øiet ogsaa. Du har lagt Kjærlighed i denne Kjæppen.»

Han rakte ham den. Saa forundret stod Gutten, som om han fra Gaden pludselig var

blevet sat ind i Værkstedet gjennem lukkede Døre. Tungen var bundet, Foden ogsaa. Han glemte den sene Kvældstime. Men inde i ham skinned den klareste Virkelighed. Det selvfølgeligste af alt i Verden var, at han vilde bli Snedker. Han havde taget feil, naar han havde villet bli Sjømand . . . Nei, nei Snedker! — Nøglen til hele Verden! Naar En blev Snedker, fik En ogsaa alt det, en Sjømand fik! . . .

«Nu kan du gaa,» sa Svein Ilt.

Og Gutten forsvandt.

Om Natten drømte han om Nøglen til hele Verden. Den var af Guld og laa i et hemmeligt Rum i Sybordet. Finde den kunde han ikke. Han gik omkring nede i Rummene i Skuffen. Den var saa stor; men hvor stor den var kunde han ikke bli klar over. Han gik fra Rum til Rum, og ethvert af dem var en høi og tom Sal, hvor han hørte Gjenlyden af sine egne Skridt. Han ledte og løb og tulled sig bort. Tilslut vidste han hverken ud eller ind længer; men ledte gjorde han alligevel og løb sig hed og sved og

fortvilet. Han kunde ikke finde det hemmelige Rum, hvor Guldnøglen laa, stor og blank, paa Gulvet.

Udenfor Salene laa Verden i Sol . . . De store Have og Himlen, de store Byer og Havnen med tusen Skuder. Udenfor laa ogsaa de store Skoge, hvor Indianerne var paa lydløs Marsj under Kokostræerne. Høist oppe, høiere oppe end Toppen paa Stormasten, hang Kokosnødden, som kunde knuse Skallen paa en Neger, om den faldt ned . . .

Han blev ved at løbe gjennem de høie, tomme Salene; men Nøglen stod ikke i noget Laas og laa ikke og skinned paa noget Gulv. Han løb og graat. Saa snubled han og faldt — og vaagned! Da var han vaad af Sved og vaad af Taarer. Og han blev ved at graate, først fordi han ikke kunde stanse Graaten; men siden graat han af Glæde og af Forventning; for nu vidste han saa usvigelig sikkert, at han skulde bli Snedker. Der vilde nok bli Plads for ham hjemme, selv om han fik en liden Bror eller en liden Søster til. Han behøved ikke

andet i Hjemmet end Tag over Hodet om Natten og lidt Mad, som han kunde betale; for hele Dagen var han i Værkstedet. Om der ikke blev Plads andre Steder, saa laa han i Kjøkkenet . . . Mor og Far vilde nok bli forundret, naar han kom og fortalte, at han havde ombestemt sig. De vilde ikke straks forstaa et sligt Omslag. Bare han kunde forklare dem det; men det kunde han ikke. De vilde synes, at han var vankelmodig. Men de hjalp ham nok alligevel til at bli Snedker, endda de ikke forstod, at de da hjalp ham til at finde Nøglen til hele Verden . . .

NYT LIV.

Erik stod ved sin Høvlebænk i Snedkerværkstedet hos Svein Ilt. Det var den femte Dag efter hans Konfirmation i April. Nu havde han alt staat her i tre Dage. Om fire Aar vilde han bli Svend, havde Snedker Ilt sagt. Det sidste Aar skulde han ha halv Svendeløn, hvis han ikke gjorde Skam paa sine Ævner.

Her var saa stilt og fredeligt, syntes Erik. En fik Tid og Ro til at tænke

sig om, tænke paa det, En havde mellem Hænderne. De to Svende arbeided et Stykke fra ham og sa ikke et Muk, uden naar han spurgte dem om noget. Den ene var gammel og ligesaa taus som Mesteren, som viste sig nogen Gange om Dagen og stilfærdig fortalte ham, hvordan han skulde bære sig ad. Den andre var ung, blev Svend først ifjor. Sidste Søndag havde Erik set ham paa Gaden i fin Frak og ny, stiv Filthat og Paraply med Haandtag af hvidt Ben. Og endda var han blevet Svend først ifjor! Det var underligt, hvor fort en Mand kunde slaa sig op. Erik havde i første Øieblik trod, at han gik med sorte Handsker ogsaa, men saa var det bare Uldvanter. Og de var pene nok. Handsker var ikke noget for Arbeidshænder, syntes han. Saa pent kunde han selv komme til at gaa klædt paa Gaden om fire Aar. Mor og Far skulde bli glad, naar de saa ham udrigget slig. Og naar han havde været Svend i nogen Aar og pikket op og lært næsten alt det, Mesteren kunde lære ham, da var Mor og Far ovenpaa; for da havde de faat baade

Lillesøster og Rudolf frem og godt frem; for han havde naturligvis lagt igjen hver Uge en pen Skilling hjemme i Kostpenge, forstaas. Og da drog han ud i Verden som Snedkersvend, som Snedkersvend Erik Hauge fra Norge, udlært hos Snedker Ilt, og med fint Svendebrev i Lommen, et stort Papir med Stempel og Lak og snurrige Krusseduller. Han var ikke sikker paa, om han først skulde reise til Tyskland eller England. Nede i Tyskland var det saa vanskeligt med Sproget. Das og was og nischt og sligt noget. Anderledes let var vist Engelsken. Den kunde han alt lidt af, og han fik lære sig lidt om Kvældene hos Urmagersvenden, som bode ovenpaa hjemme, og som havde været i Amerika i fem Aar og var en ren Støver i engelsk. Men sligt var ikke at tænke paa før det sidste Aaret, han var Læregut og havde halv Svendeløn. Indtil videre fik han huske paa det lille engelsk, han kunde . . . baade *how do You do* og *I am very glad to see You* og *You understand very much* og det øvrige. I London skulde der være svært flinke Snedkere. Men

naar han havde lært alt det Snedkerarbeide, som han kunde lære i England, og var blevet stø i Sproget, saa drog han til Tyskland; for med engelsk kom En frem hele Verden over. Og naar han havde set sig om baade her og der, satte han Kursen hjemover og arbeided nogen Aar som Svend eller Mestersvend, til han havde Skillinger til at begynde som Mester. — Aaja, det skulde nok gaa. Og naar Lillesøster engang skulde ha Bryllup, laged han et sligt Sybord til hende som det, Mesteren havde gjort, og han lærte hende nøiagtig at aabne de hemmelige Rummene . . . . .

Det gik i Døren. En liden Gut kom ind med et Kaffespand og en Pakke. Det var Mellemmadtid allerede.

Den gamle Svend lod Arbeidet ligge, satte sig op paa sin Høvlebænk og tog med stor Sindighed fat paa Madpakken. Gutten satte sig ned i Høvlespaanerne og saa op paa sin Far. De andre to arbeided videre. Der faldt ikke et Ord.

Erik vented ikke nogen. Mellemmaden fik han med, naar han var hjemme til Middag, — Smørrebrød og Mælke-

blande i et Spand. Ingen havde Tid til at bringe ham den. Og ingen anden end Far fik Kaffe om Eftermiddagen. Mor kunde ikke undvære Lillesøster, og Rudolf maatte gaa med Kaffe til Far. Endnu var Julius for liden og upaalidelig.

Nu satte Erik sig op paa sin Høvlebænk og vendte Ansigtet mod Vinduet. Og han trak frem sin Mad.

Aprillyset var haardt og grelt og trængte ind i Værkstedet for at finde noget at blinke og lyse i. Der var Vaar i det, og det holdt sig længer idag end igaar. Erik løfted uvilkaarlig Hodet og saa op og ud, forbi Tagrenden, op mod Himlen. Der var Smil deroppe, Venlighed, Haab. Der vilde bli Sommer engang. I en Krog nede i Gaarden laa der en liden Snehaug, skidden og ubestemmelig, det sidste synlige Minde om Vinteren. Seig var Haugen, men blev alligevel mindre for hver Dag i det milde Veir.

Døren gik igjen. Ind kom tre, fire smaa Mennesker. En Pige med Mellemmad til den unge Svend. Og — Erik

trode ikke sine egne Øine straks: Lillesøster kom og Julius ogsaa. Og sandelig trode han ikke, hun havde Kaffe med, varm Kaffe; for hans gamle Vinterskjærf var tullet omkring Spandet, saa det saa ud som en Bylt. Bare Havet paa Spandet stak frem. Indenfor Døren blev de staaende og se sig om, overvældet af det nye og fremmede. De rørte sig ikke af Flækken, før hun fik Øie paa Erik, som ivrig, men uden at mæle et Ord vinked paa dem. Da snegled de sig frem, Haand ihaand, mellem Bænkene og bort til Broderen.

«Kjære, kommer dere med Kaffe?» hvisked han.

«Ja, men vi skulde ha Mælkeblandet med hjem igjen.» Hun hvisked, hun ogsaa.

«Javel.» Erik aabned Kaffespandet. Og Lillesøster blev ved:

«Mor sa, det var bedst, du fik lidt Kaffe idag. Hun skulde sjøl passe Lillebror.»

Men mere fik hun heller ikke sagt; for hendes Øine ledte omkring i det store Værksted, hvor Erik stod i Lære og skulde bli Svend om fire Aar. Til-

slut maatte han spørge hende om, hvad hun saa efter. Da gik hun helt ind til ham og hvisked i Øret hans:

«Hvor er det pene Sybordet, som du har snakket om?»

Erik blaaste paa Kaffen og hvisked:

«Aa, det er solgt, antar jeg, til en eller anden fin Dame. — Det er nok langt ud i Verden, det.»

Da han havde drukket ud, slængte han flot de sidste Draaberne i Spandet bort i Spaanhaugen — slig som han havde set, at den unge Svenden gjorde. Han sendte ogsaa en kaffebrun og fin Straale ud mellem Fortænderne. Den faldt som en Duschregn nedover de hvide, krøllede og krusede Spaaner. Og dette havde han ogsaa set, at Svenden gjorde; men *hans* Straale var rigtignok tobaksbrun.

«Det lønner sig ikke at holde paa Møblerne, ser du,» hvisked han. «Naar de er gjort færdige, maa de reala . . . realiseres, for at En kan faa Penger ud af dem.»

«Hvad?»

2 Kr. 50 Øre, indbundet 4 Kr.

Det er noget af det fineste og bedste ved JACOB B. BULLS Forfatterpersonlighed, som kommer frem i denne Fortælling: hans godlynte Syn paa Menneskene og hans sjeldne Evne til at lade Bondefolkets dybe, men sky Følelsesliv give sig tilkjende gjennem deres knappe Ord, eller bare ved en liden Latter, en Bevægelse, et Blik. Ingen vil glemme den skjære Ynde over Eline Vangens vakre Skikkelse; hun er som Heiens Lyngblomst, der suger sin sunde Næring af den fattige Jord, den rene Luft og den klare Sol. Der er ingen Idealiserings skjære Glorie om hende, ei heller noget af den fugtige Taareglans, som ellers ofte omspænder Jacob B. Bulls Skikkelser med en vis Sentimentalitet.

Der er saa lidet af egentlig Handling i Bogen, at den nærmest maa kaldes et Stykke Stilleben med tiltalende Motiv og omhyggelig Udformning af Detaljerne. De smaa dagligdagse Scenerier fra Livet paa Sæteren og i Marken er af en frisk Tilforladelighed og ofte af umiddelbar Skjønhed, som gjør, at Bogen kan læses med Glæde og Udbytte mere end én Gang.

D. K. i Morgenbladet.

W. C. Fabritius & Sønner A/S, Kristiania.